AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԸ ՏԱՐԻՆ
ՍԻՒՐԻՈՅ ամր. 550, վեցամսեայ 300 Ս.Դ.
ՕՐՏՍՀՄՆ. տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 1933 — 6 — ԶԵՒԲԸ ՀԱՏԸ 2.50 Ս.Դ.

Ի ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բեր քեզի հացիդ հետ | Տնօրէն — Խմբագիր՝ Հ.Ս.Ճ.Կ ՊԱԼԵՍՏԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 43 (881)

ՅԱՐԳԵՑԵՔ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՅԻՇԱՏԱԿԸ ՈՐ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ ԱՅՍՕՐ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՍԻՒՐԻՈՅ ՔԱՂ. ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր ընթերցողներուն ծանօթ է արդիւնքը սիւրիական ընտրութիւններուն, որոնք տեղի ունեցան անցած տարի և վերջացան չափաւորական հոսանքի յաղթութեամբը։ Մասնաւորաբար Հիւսիսային Սիւրիոյ բոլոր շրջաններուն մէջ պարտութեան ենթարկուեցան ազգայնականները և չկրցան աթոռ մը իսկ ապահովել սիւրիական խորհրդարանին մէջ։ Ազգայնականներու միջնաբերդը՝ Դամասկոսն էր միայն որ բացառաբար յաջողցուց ազգայնական թեկնածուներու ցանկը։ Ատով միատեղ ազգայնականները հազիւ խորհրդարանի մէկ վեցերորդը կր ներկայացնէին, ուր տիրող մեծամասնութիւնը կը կազմէր Ն. Վ. Սուպհի պէյ Պէրէքէթի չափաւորական հոսանքը։

Այս պայմաններու տակ գումարուող խորհրդարանը այգայնական հոսանքի վտահութիւնն ու համակրանքը չվայելեց առաջին օրէն։ Մանաւանդ Հալէպի ազգայնականները, գլխաւորութեամբ Իպրահիմ պէյ Հանանօի, իրենց պարտութենէն անմիջապէս վերջ, մեզմաթիւ բողոքներ ներկայացուցին և պահանջեցին ընտրութեանց բեկանումը։ Նկատի չառնուեցան այդ բողոքները և օրինաւորութեան սոհմանները մէջ բացուեցաւ սիւրիական երեսփոխանական ժողովը և վաւերացուց ընտրութեանց օրինաւորութիւնը։ Տասը ազգայնական երեսփոխաններ մասնակցեցան ժողովին և միացուցին իրենց ձայները խորհրդարանի վիճաբանութեանց։

Չափաւորական ոսիշ հոսանքի մը պետ Ն. Վ. Հագգը պէյ Ազմ կազմեց առաջին կառավարութիւնը, որուն հրկու գլխաւոր նպատակութիւնները՝ ելևմտական և արդարութեան, յանձնուեցան հրկու ազգայնական պարագլուխներու՝ Ճէմիլ պէյ Մէրտէմի և Մազհար փաշա Ռըսլանի։ Խորհրդարանը վստահութիւն յայտնեց նորընծաի դահլիճին, առանց նկատի առնելու թէ՝ ազգայնականները սիրող ուժ մը կր կազմէին անոր մէջ։ Գոհ էր նահ հովանաւոր տէրութիւնը դահլիճի այս ձև կազմէ։ Կը կարծուէր որ այս կերպով դոհացում կ'ըստանան ազգայնականները և վերջ կը գտնեն վէճերն ու ազմուկները։ Մանաւանդ որ դաշնագրի բանակցութիւնները պիտի սկսէին շուտով և հարկ անհրաժեշտ էր ազգայնականներու մասնակցութիւնը այդ բանակցութեանց։

Յաղթութեամբ կառավարուեցաւ երկերը անկէ վերջ, մօտ ութ ամիս և ազգայնականները ոևէ դժգոհութիւն չյայտնեցին։ Խորհրդարանը շարունակեց իր նիստերն ու աշխատանքները և նախկին բողոքներն ու առարկութիւնները մոռցուեցան։ Եւ այսպէս մինչեւ դաշնագրի բանակցութեանց սկսումը, Բարձր Գօհիսէը Ն. Վ. Պ. Բօնսօի ժրընէն վերադարձէն վերջ։

Տարակարծութիւնները սկսան ազգայնական պարագլուխներու և հովանաւոր տէրութեան միջև հագիւ դաշնագրի հիմերու քննութիւնը սկսած։ Հովանաւոր տէրութիւնը, համաձայն ժընէվի Ուխտին և բնակչութեան ինծամասնութեան բազանքին, Սիւրիական միութեան ծրագիրը չէր ուզեր իրագործել։ Այսինքն, Ալաուիներու երկրին և Ճէպէլ Տրուզի որպէս առանձին և անկախ Պետութիւններ գոյութեան կողմնակից էր, մինչ ազգայնականները կը պնդէին որ առանց Սիւրիական միութեան սկզբունքը ընդունուելու հովանաւոր տէրութեան կողմէ, իրենք չեն կրնար մասնակցիլ ոևէ բանակցութեանց։

Եւ ամիսներ շարունակ խորհրդակցութիւններ և ժողովներ տեղի ունեցան լուծում մը գտնելու համար այս տարակարծութեանց։ Երկու կողմերն ալ Ազգին անզիջող և քայլ մ'իսկ առաջ չի գնաց գաշնագրի բանակցութիւնը։ Մէս կողմէ մանաւանդ, տեղեկագիրները կը տեղային և հանրագրութիւնները կը ղրկուէին Բարձր Գօհիսէրութեան և Ազգերու Ժողովին, Ալաուիներու երկրի եւ Ճէպէլ Տրիւզի ժողովուրդներուն կողմէ, որոնք բացարձակօրէն դէմ կ'արտայոտուէին ազգայնականներու պահանջին և կ'ուզէին իրենց անկախութիւնը։

Հետևաբար Սիւրիական միութեան ծրագիրը վերջնականապէս յուրը կ'իյնար, վտանգելով նահ դաշնագրի բանակցութեան յաջող ելքը։ Նոր շարժուձև կ'սկսէր ազգայնականներու մէջ։ Ժողովներ, խորհրդակցութիւններ, ցոյցեր, բողոքներ իրար կը յաջորդէին, կուսակցութեան պարագլուխները օր մը Հալէպի մէջ, ուրիշ օր Համա կամ Հոմս կը հաւաքուէին և անվերջ խորհրդակցութիւններ կ'ունենային դաշնագրի բանակցութեանց շուրջ։

Իսկ անցած ամսուան ընթացքին կ'ունենային երկու կարևոր համագումարներ, առաջինը Հալէպի մէջ, իսկ երկրորդը Դամասկոս, որոնց կը մասնակցէին Սիւրիոյ բոլոր շրջաններու ազգայնական պետերը։ Երկու ժողովներն ալ ճակատագրական որոշումներ կուտային. առաջինը կը վճռէր չմասնակցիլ ոևէ բանակցութեան հովանաւոր տէրութեան հետ, քանի որ չէ ընդունած ան Սիւրիական միութեան ծրագիրը։ Իսկ երկրորդը կ'որոշէր հրաժարիլ խորհրդարանէն ու կառավարութենէն և պահանջել նոր ընտրութիւն։

Տրուած որոշումները գործադրուեցան անցած ամսուան վերջերը։ Նախ իրենց հրաժարականները ներկայացուցին ելևմտական և արդարութեան ազգայնական նախարարները և ապա ազգայնական երեսփոխանները քաշուեցան խորհրդարանէն։ Դահլիճը Ձեց հաստատ, որով. հետև վարչապետ Հագգը պէյ Ազմ և հանրային շինութեան նախարար Սէլիմ պէյ Ճէմպէրի կը պահէին իրենց դիրքերը։ Հանրապետութեան նախագահի և վարչապետի բոլոր ջանքերն ու դիմումները, հրաժարականները ետ առնել տալու համար, ապարդիւն Ձեցին, յաւելեալ հակասական տագնապ մը։

ԸՆԴՀ. ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԱՐԱՔ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐԸ

ԱՐԱՔ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՏՕՆԸ

Դարեր շարունակ ժարդկութիւնը ծանր է պատմական և հասարակական դէպքերու տարեդարձերուն կր ծանծնն մեծ անձնաւորութեանց ծննդեան և մահուան տարեդարձերը, իրենց մէկ գիւտին, քաղաքակրթութեան և մարդկային ընտանիքին պարգեւած իրենց մէկ չնորհին համար։

Կարելի՞ է արդեօք չտօնել տարեդարձը այն մահերուն, որոնք եղած են ամենէն վսեմը և ամենէն կեղծիքը, չ'ոգեկոչել յիշատակը անոնց որոնք ոչ միայն իրենց միաքն ու հանճարը, այլ նաև իրենց արիւնը ի սպաս դրած են իրենց հայրենիքին համար։

Այդ յիշատակելի օրերէն մէկն է այս օրը, Մայիսի 6ը, Լիբանանցի և Սիւրիացիներուն, և ի՛նչ խօսք, նաև մեզ համար։ 12 երկար տարիներու ան վերջապահ հիւրընկալութիւնը և փոխադարձաբար մեր այնքան անվերապահ նուիրումը այսօրկրորդ հայրենիքին, գեղեցիկ Սիւրիային և չքնաղ Լիբանանին, մեզ չե՞ն պարտաւորցներ արդեօք մեր գլխարկները վար առնելով յարգանքի մեր բաժինը և ցուակցութեան ամենախոր.նկ արտայայտութիւնը բերելու մեր Սիւրիական և Լիբանանեան նահատակ եղբայրներու չիրիմներուն վրայ։

Ո՛չ մէկ կասկած։

Ու այս՝ կրկնակ պատճառներով։ Մէկը այն՝ որ մեր երկուքին ալ դահիճը մէկ է եղած, իսկ միւսը՝ որ մենք պիտի վերանորոգենք միասին մեր վրէժի ախոյ՝ հանդէպ հասարակաց և ամենաանգ մեր թշնամիին, բարբարոս Թուրքին։

* * *

Ընդհ. պատերազմի օրերն են։ Սարսափ ամէն կողմ՝ ուր Թուրքի չուչէր կայ։ Վայրենութիւն, ոճիր, կախաղան ու աքսոր այն բոլոր հողամասերուն վրայ, ուր բազդի քմահեձոյքով Թուրքի ժանկոլեան ախրապետութեան տակ կր անքայ։

Արաբ ժողովուրդը իր ազատասէրն է, հայրենասէր և յեղափոխական երիտասարդութիւնով ինչո՞ւ պէտք էր ան մատ մնար Թրքական անարգ եսամոլներուն ու կախաղաններուն։

Ու ահա կր կազմուի Պատերազմական Ատեանը, Ալէյի մէջ, ուր ոճրագին ճէմալը հաստատած էր իր որջը և ուր նիհիլեցան Արաբ ժողովուրդին ընտիր զաւակները։

Արաբ ժողովուրդը իր ազատասէրն է, հայրենասէր և յեղափոխական երիտասարդութիւնով ինչո՞ւ պէտք էր անմատ մնար Թրքական անարգ եսամոլներուն և կախաղաններուն։

Ու ահա կր կազմուի Պատերազմական Ատեանը, Ալէյի մէջ, ուր ոճրագին ճէմալը հաստատած էր իր որջը և ուր նիհիլեցան Արաբ ժողովուրդին ընտիր զաւակները։

Ինչո՞ւ երկարել սակայն չարքը Արաբ քանի վայրենութիւններուն, ինչո՞ւ կրկնել այդ ցեղին ոճրագին բնազդներուն հետեւանքները։

17—18 ձիգ տարիներ անցեր են ու դեռ մեր վէրքերը չեն ապաքիներ, կը կոտան անոնք, կ'արիւնեն ամէն տարի 24 Ապրիլին եւ 6 Մայիսին։

Ու այսօր, մենք Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Հայերս, մեր յարգանքի տուրքին հետ խօսք ունինք, սրտցաւ, անկեղծ և մաքուր հայրենակիցի խօսք մեր արաբ եղբայրներուն։

Սիրելի՛ հայրենակիցներ,

Բազդը մեզ պէտք է անօրիներ որ մենք

(Շար. Բ. էջ՝ Ա. Սիւնակ)

Երկու շարաթ տևող տատանումներէ և վերապահումներէ վերջ, վարչապետ Հագգը պէյ Ազմ, հանրապետութեան նախագահին, վերակազմեց իր դահլիճը, եւ այս անգամ բացառաբար չափաւորականներէ։

Եւ դարձեալ դժգոհութիւն ազգայնականներու կողմէ։ Ցոյցեր եւ

ՆԱՀԱՏԱԿ ՄԱՅՐ,

ՓԵՂԻ ԵՒ ՓՈՒ ԲԱԽՏԱԿԻՑ ՀԱՅ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ

Պատուհանիս սուրհանդակ կառնկին քեզ հարցուցի,
Ըսի որ քու սև վիշտէդ, մա՛յր, մաս մը բերէ ինծի.
Բայց ան բսաւ.— Կըրակը չի պահուիր մէկ վուտ փայտին,
«Զաւակին սիրտը երբեք չի տոկար մօրական վիշտին»։

Արիւնաքակ լուսինին քեզ հարցուցի, գերե՛ մայր,
Ըսի որ ինծի բերէ չին մը արցունքէդ գոհար.
— «Մուրը մեռնիր չէն պահեր մէկ խեցեղէն ամանի,
«Քու հեզդ սիրտդ չէ բրնաւ մօրդ արցունքին արժանի»։

Մենաստանիս այգեկող խափտական հովերէն
Ինդրեցի, մա՛յր, որ քեզմէ սիրտիս գէմ հեզ մը բերեն.
— «Բայց անոր հոգեն, ինձ ըսին, քան մըրիկը զօրեղ է,
«Ու մըրիկը չի բանտուիր վանդակի մէջ տաչեղէ»։

Աքսորական քրօջըս դրկեցի, մա՛յր խանդակաթ,
Որ դերդ մասունք ինձ դրկէ փունջ մը վարսերէդ արծաթ.
— «Ալ իր վարսերն արծաթ չեն այլ զաւկի կարմիր ըներկուած,
«Վատին ճակատն ե րբ տեսար գուն տաւինով պրսակուած»։

Ինչ է այս վիհն որ քեզմէ կը բաժնէ մա՛յր քու որդիդ,
Արիւնէդ չէ իմ արիւնս սիրտիս կէսը չէ սիրտիդ.
Ինչու հոգիդ բոյն պէս միշտ կ'արձակէ լոյս ու փայլ,
Իսկ իմ հոգիս, ա՛խ մայրիկ, ծուխի պէս մութ է, մրա՛յր։

Ու, պայծառցած, մայրս այսպէս գոչեց իր վատ որդիին.
(Այդ պայծառիկը նոր փայլ մը արաւ իր լոյս հոգիին.)
— Բոցը բա՛ց է որչափ որ ծխախին մէջ կը մընայ,
Մայր ծխախէն վախչոտ բոյն միշտ քեզ պէս ծուխ կը գտնայ։

ՄԵՆԱՒՈՐ

"ՀԱՅ ԴՊՐՈՑ"

(ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ)

1926ին Ալեքսանդրիոյ մէջ քանի մը երիտասարդ ուսուցիչներ իրարու մօտ կուգային հիմքը դնելու մանկավարժական ժսագրի մը՝ Հայ Վարժարանի։ Գրաւիչ ու հայ ուսուցչութեան համար պատուաբեր էր ձեռնարկը, որ սակայն հազիւ մէկ տարուան կեանք ունեցաւ։ Ուղիղ ՅՕԲը տարիներ սահեցան անոնց, ու, բովանդակ հայ գաղթաշխարհը, — որ իր մէջ կը հայուէ տասնեակներով հայ վարժարան ու հարիւրաւոր եկեղեցական ուսուցչութիւն, մեծ ազդանց մանկավարժական թերթի մը։

Նախաձեռնութեամբ վերջերս կազմուած Հայ Ուսուցչ. Միութեան, որ կայիս կը հրատարակուի «Հայ Դպրոցը» Ցարդ լոյս տեսած են ժսագրին Ա. Բ. Թիւերը։

Ան կուգայ արտասահմանի հայ մասուլի կողքին ունենալ իր կշիռն ու պատուոյ տեղը, եթէ երբեք հայ ուսուցչութիւնը. — առաջին հերթին գիտակցի այս ժսագրին վերապահուած դերն ու արժէքը, ու ըստ այնմ աշխատի զայն ծաւալել ու անոր գոյութիւնը գարձնել անհրաժեշտ։ Այս տեսիլով կ'արժէ անգրաղանալ մէկ քանի ՏՐՒ մտորութեանց, առանց զանց առնելու ճիգին գեղեցկութիւնը որ պէտք է չարունակուի, օրըստրուի ու հասունայ հետզհետէ։

Հայ Ուսուցչութեան իրաւական վիճակին տրտայոտութիւնն է Հայ Դպրոցը, ու միանգամայն դասախրատուքեան գործին ու տրդի մանկավարժական մեթոտներու պարզաբանման ու ընդհարացուման նուիրուած միջոց մը։

Քննելով հարցը այս կրկնակ տեսակէտներէն, կը գտնենք անոր գոյութիւնը ուելի՛ քան հրաժայական։

Արդարև իր արհեստակցական չափերու տոորեայ ոանահարուժին մէջ ցարդ հայ ուսուցիչը ոչ ոք ունեցած է իր կողքին, պատրան իր իրաւունքներուն, Դէն ուրեք, ժամուլի մէջ պատճառական յաղուած մը, ու ամէն բան վերջացած ատ։ Իրաւական գետի վրայ, կազմակերպուած ու տապօրէզին պահանջած բարոյական ու նիւթական իրաւասութիւններով դատ մը չէ եղած՝ հայ կրթական մշակին դէմ։ Ան, ուելի քան ո՛րևէ տապարէզ մեր մէջ, պատճառականութիւններու և հրմշտուկումներու ենթարկուած է։ Ու եթէ այսօր հայ ուսուցչութիւնը չէ կանգնած իրեն արժանի տեղ մը, ան ոչ միայն իր անձնական յարգանքը հատարկութեան յայն խաւերուն, թող ներուի բսել, թէ ի՛նք, ուսուցչութիւնը պատասխանատուութեան մեծագոյն բաժինը ունի ատոր մէջ։

Կր յիշեմ խօսակցութիւն մը, որ կ'ունենայինք չարաթներ առաջ, պատմօնագէտ մը հետ, Գէյրութի ինքնաշարժի վարիչներուն ծանօթ դործադուլին առթիւ։

Մեր եզրակացութիւնը այն կ'ըլլար թէ այլազեղ ու այլազատուն վարիչներ գատակարգային իրենց չահերը պաշտպանելու համար, լեզու կը գտնէին, կը միանային իրարու, բայց հայ ուսուցչութիւնը.— որոնց մէջ տեսական խնդիրներ հոդուածներու պատկառելի թիւ մը երբեք չէ պակսած, չէր ունենար պահանջուած գիտակցութիւնն ու առաքինութիւնը, որ չղկապած ու հատարակաց չունի անունով իրարու մօտ բերած էր, մեր մասուրականներուս (?) չհաւնած այդ օհֆհօտները...

Ու ցաւով պէտք է խոստովանիլ, որ քիչ մը ամէն տեղ այս եղած է պատկերը հայ ուսուցչութեան։ Անկազմակերպ ու իր իրաւական դրութեան անգիտակ, ուտած և ենթակայ միշտ հրմշտուկումներու և զրկանքի։

Կրթական գործին էութիւնը, անոր բարձրագոյն բարոյական ու դաստիարակչական իմաստը սակայն, կ'ենթադրէ տեսնել ուսուցիչը այլ պայմաններու մէջ և այլ տրամադրութիւններով։

Հոս խօսքն իսկ չենք ըներ այն կրկնակ օգուտներուն, որոնք յառաջ պիտի գային գիտակից, համերաշխ ու ներկուած կազմակերպութեան մը պատգային։ Արդի վիճակը, սակայն, չափազանց հեռի է ատիթաւորական ըլլալէ։

Դեռ չի բաւեր պատրաստուած ու հմուտ ուսուցիչ ըլլալը։ Հայ ուսուցչական ատրգրութեանց մէջ նման պատրաստութեամբ համբաւուած չատեր ենթակայ եղած են անհաններու եւ մարմիններու քմահաճ ու սոփեստ կարգադրութեանց և ատրդի հոլածանքներուն։ Վարժարաններէ արտաքսուած, զրկանքներու ենթարկուած ու իրենց անունին չուրջ տրմուկ չարուցած ուսուցիչներ միշտ սպիկարներու չուրքին մէջ պէտք չէ՛ դտնէ։ Անոնց մէջ եղած են իրենց կոչումին ու ատանձնած պաշտօնին չոյն ըմբռնողութիւնն ու գի-

(Շար. Ա. էջի՝ Դ. Սիւճակեճ)

միասին ապրանք, ու միասին հյճուինք: Այսօր, Մայիսի 6ին, չորեք օրերը դուք ու ժենք կ'երթանք ալեզուտքի նահատակներուն այցելութեան, հան պիտի յիչենք անպայման, որ դուք եթէ կը սգաք Ապրիլ Հասիս Զահրավին. Շիւքրի Ասլանին, Մահմասանի եղբայրները եւ փաղանգը Ձեր ժեծերուն, ժենք ալ իրկունը, փոքրիկ հասիսա հալածավայրի մը մէջ պիտի սգանք մեր աննման Վարդգէսն ու Զօհրապը, Զարդարեանն ու Ակնունին, Փիրայրն ու Մուրատը: Նոյն ճիւղին ձեռքն է որ Ձեր կոկորդը սեղմելէ վերջ մեր ալ գանկը չոքչոքեց:

Մենք կը սգանք: Խոր, չատ խոր է մեր սուգը, ու ժեծ է մեր դժբաղդութիւնը աչխարհի չորս հովերուն ցրուած: Մեր նահատակներուն, դեռ ոսկորներն ալ չի կրցան գտնել իրենց հանգիստը. անապատներուն մէջ ցիր ու ցան, հալածքող չկայ: Մեր մեռելները գերեզմանի հանգիստ չի ճանչնան, մեր նահատակները արշալոյսը չ'ողջունեցին իրենց չիրիմներէն, ու այսօր, մենք Սիւրիոյ և Լիբանանի Հայերս, մեր արցունքն ենք խեղդեր մեր կոկորդին մէջ, մեր ժեռելները լալու ազատութիւնն ալ կարծես չզցուցիչ է մեզ, ու նեղ, չատ նեղ սրտի մը մէջ հազիւ ենք թխմուեր, ու անապատէն ազատուած ազգն են մըննացեր միայն որ դեռ յանդգնօրէն կը յամառին մեզ աոիթ տալ ապրելու ու նոնց հետ ժամ մը, տարուան մէջ, Տէր կանգներ են իրենց և մեր բոլորին ժեռելներուն, քով քովի, ուխտի եկեր են ըսելու մեզ որ չեն ժոռցեր Տէր Զօրի անապատը և Եփրատի ու Տիգրիսի յորձանուանները՝ ուր խողխողուեցաւ մեր ցեղը:

Մեր սուգին մէջ սակայն, ի տես մեր ազատութեան և պայծառ օրին, կը հրճուինք: Ու անդամ մըն ալ մեզ կը յիչեցնենք, որ արիւնի եղբայրակցութիւնը կը մնայ յաւէտ երկու ազատատենչ ազգերուն միջեւ: Մենք որ ցժբաղդութեան և թշուառութեան օրերուն առատապանք միասին, ու այսօր ալ կը վայելենք ազատութեան բարիքները այս երկրին մէջ չպիտի մոռնանք մեր նահատակներուն ալ, որոնք իրենց խոհեմ ցանկութեամբ ու ձեռնհասութեամբ իրմէ խիստ ցած առաիճաններու վրայ կանգնած ու ասպարէզին Ա. ու Բ.էն անգիտակ այլ իրաւասութիւններով հարուստ մարմիններու, սակէ սեռակէաններու չորունակական բախուտ, հակակրութիւններ ու ներքին խո՛չ պայքար, — հազուադէպ բացառութիւններէ դուրս, քիչ մը ամէն տեղ, ուր հայ վարժարան կայ:

(Շար.) Վ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

(Սեփական Թղթակցութիւն)

Ապրիլ 24ի Տօնակատարութիւնը.— Վարչական ժողովին մէջ.— Ազգը ո՛վ է.

Դամասկոս, 2 Մայիս 1933

30 Ապրիլ Կիրակի կէսօրէ առաջ ժամը 10ին, Սինէմա Հապրայի մէջ տօնուեցաւ Ապրիլ 24ի տարեդարձը Ջարդահաս Որբերու Միութեան նախաձեռնութեամբ: Սրահը լեցուն էր, բեմը՝ սգազգեցք որուն ճակատը գրուած էր.— Ցարգանք մեզ միլիոն ճառատակճերուն:

Սգահանդէսին կը նախագահէր Տքթ. Լ. Փօթուգեան, որ բացման խօսքն ըրաւ: Բանախօսեցին պ. պ. Տիգր. Գալրեանեան եւ Արմէն Անոյշ: Առաջին բանախօսը ըսելէ վերջ որ «Հայը իր պատմութեան ընթացքին իր գոյութեան զանազան չրջաններուն՝ միրապետուած է հոժայեցիներէ, յոյներէ, ասորիներէ և պարսիկներէ, բայց ո՛չ մէկէն առած է այն զուլումը զոր ի գործ դրած է Թուրքը», բաղդատութիւնն ըրաւ Հայուն սահեձագործ կարողութեանց եւ Թուրքին անընդունակութեանց՝ բարոյական ժարզի մէջ, եզրակացուց որ հայը պիտի ապրի, պայման նկատելով հասնող սերունդներուն հայեցի դաստիարակութիւնը: Զարմանք ու ցաւ յայտնեց որ հակազգային առուվով այս ազատհանդէսէն կը բացակային յարանուանութեանց հոգեւոր՝ պետերը: Երկրորդ բանախօսը, պրն. Արմէն Անոյշ, բանասահեձական Թուիչք՝ վէմերկայացուց եղեռնը, որ գործուեցաւ ամբողջ ժողովուրդի մը վրայ: Ոգեկոչումն ըրաւ այն սև օրերուն, երբ ազնիւ ու հնաւանդ ցեղ մը խողխողուեցաւ ջարդերուն է'ն անմարդկայինովր:

Ցետոյ կանգ առաւ այդ նախճիրներէն յարութիւն առնող սերունդին վրայ որ չարունակողը պիտի ըլլայ Հայկական արիւնոտ դաշին ու իր սրբազան վրէժխնդրութիւնը՝ Հայաստանի Ազատագրութիւն յիչեց Մժակի վերջին նաժակը որ պատգամ մըն է ուղղուած յաջորդող բոլոր սերունդներուն և վերջացուց բանասահեձի գեղեցիկ խօսքերով.

Կանգ մի առներ սրաքիչ երիվար,
Ցպասակս ծկարութիւն չի ճանչնար:

Մէջ ընդ մէջ ջութակի վրայ նուագեց ու երգեց պրն. Պերճ Մարաչլեան, Արտասանութիւններ ըրին Տիկին Ց. Զարմանեան եւ պրն. Ց. Մեծոյեան: Խմբերգները երգուեցան Միացեալի ազգերու Ընկերութեան կողմէ: Սգահանդէսը լմնցաւ մէկուկէս ժամէն:

***

Վարչական ժողովը հերթական եւ բացառիկ ժողովներով վերջապէս կրցաւ հասդել Հոգաբարձութիւնը, որ առանց ներողութեան խնդիր յարուցանելու վերստանձնէ իր պաչտօնը, այսինքն չթթուան մէջ մէկ քանի գիչերներ գայ Առաջնորդարան, գումարուի, խօրհի, սուրճ խմէ, լայս վառէ ու վարմապետներու ամսականներուն մասին մտածէ: Բայց՝ լսածիս համաձայն՝ մինչև հիմա վարժապետներուն գրպանը պարապ է: Նեղճերը ամէն օր պականեալ վերին մարմիններուն դիմումագիր գրելով զբաղած են, բայց դիմումագիրներով եւ վարչականի որոշումներով չեն կրնար վճարել իրենց պարտքերը, որոնք՝ ըստ ոմանց՝ կոկորդնին հասած է, ըստ այլոց, մինչև ուելի վեր...

Տարածուած տարաձայնութիւն մը կ'ըսէ որ վարչականի յարգապատիւ անենապետը՝ կրակ կարած պռուաց է:

—Ո՞վ է Ազգը... երբ խօսք է դարձեր դպրոցը վերաբացող ազգի եւ ազգային. ներու մասին Անչո՛ւշ, պրն. վատակաւո՛ր, ազգը ո՞վ պիտի ըլլայ... իրաւունք ունիս ատիկա ընելու. երբ կարմիր Խաչը չահագործեցիր, հարցնող փնտռող չեղաւ, երբ ուրիչ քեզի վրտահուած գումարներուն հաչիւը չներկայացուցիր և քեզմէ հաչիւ առնող չեղաւ ու հաչիւ պահանջուած պարագային մէկ քանի ամենակարող ազաներ եւ վեղարի մը չուքը գաար քեզի պատասխան... բայց կրնաս օր մը ազգը— ազանց գլխագրի— գտնել դէմդ:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱՊՐԻԼ 24Ի

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԸ ԼԱՔԱՔԻՈՅ ՄԷՋ

(Սեփ. Թղթակցութիւն)

Ապրիլ 23ի Կիրակի գիչեր Ազգային Վարժարանի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ սգահանդէս մը նախաձեռնութեամբ Ազգային վարժարանի:

Որոշ պատճառներով, մեր եպիսկոպոսը ու իր սակաւաթիւ չրջապատը սոյն հանդէսի կազմակերպութիւնը թողած էին վարժարանի երիտասարդ ուսուցիչներու ուսին, իրենց համար աւելորդ բեռ մը նկատելով զայն:

Սրահը լեցուած էր մէկ ծայրէն մինչև: Բոլորը եկած էին իրենց յարգանքի տուրքը տալու մեր բիւրաւոր նահատակներուն, որոնք դժբաղդաբար կրկին անգամ նահատակուեցան այդ իրիկուն Լաքաքիոյ մէջ, եւ հաւանաբար՝ հազար անգամ անիծեցին մեզ, իրենց գերեզմաններէն որ չէինք գիտեր արժանավայել վեհութեամբ յարգել իրենց յիչատակը:

Սգահանդէսը ուելի կեցծես դարձուցած հանդէս մըն էր, կամ վարժարանական ցուցադրութիւն մը: Բեմի վրայ էին բոլորը՝ անօրէն, ուսուցիչներ աչակերտութիւն և մանկապարտէզ իրենց դրօչակով ու «կեցցե մեր ազգային վարժարանը» քայլերգով:

Բոլոր երիտասարդ ուսուցիչները չօչափելի իրաւունքի մը տէրը դառնալու արժանի է. եւ եթէ նոր սերունդին դաստիարակութեան վարիչն է ինք, իրաւունք ունի նաև դառնալու ա՛րր իր ապագային:

Ցանուն հասարակաց չհոս մը, որ կ'ենթադրէ ասպարէզին յօտած անհանգներու նիւթական անկախութիւնն ու հոգեկան ազատութիւնը, ուսուցիչը, հա՛յ ուսուցիչը մանաւանդ, պէտք ունի ազատութեան: Ներկայիս անոր ազատութիւնը ու հոգեկան թոիչքը կաչկանդուած է, վանդի իր արդի վիճակով ան հեռի է ասպարէզին իրական ղեկավարութիւնը իր ձեռքերուն մէջ պահելէ: Ըստ էութեան, ան պէտք է հնարիչն ու վարիչը ըլլայ իր ժամի առնձնագործութեան, բայց գործնական կեանքի մէջ հոս հպատակն է ան յանախ պարապատութեամբ ու ձեռնհասութեամբ իրմէ խիստ ցած առաիճաններու վրայ կանգնած ու ասպարէզին Ա. ու Բ.էն անգիտակ այլ իրաւասութիւններով հարուստ մարմիններու, սակէ սեռակէաններու չորունակական բախուտ, հակակրութիւններ ու ներքին խո՛չ պայքար, — հազուադէպ բացառութիւններէ դուրս, քիչ մը ամէն տեղ, ուր հայ վարժարան կայ:

Ցանուն հասարակաց չհոս մը, որ կ'ենթադրէ ասպարէզին յօտած անհանգներու նիւթական անկախութիւնն ու հոգեկան ազատութիւնը, ուսուցիչը, հա՛յ ուսուցիչը մանաւանդ, պէտք ունի ազատութեան: Ներկայիս անոր ազատութիւնը ու հոգեկան թոիչքը կաչկանդուած է, վանդի իր արդի վիճակով ան հեռի է ասպարէզին իրական ղեկավարութիւնը իր ձեռքերուն մէջ պահելէ: Ըստ էութեան, ան պէտք է հնարիչն ու վարիչը ըլլայ իր ժամի առնձնագործութեան, բայց գործնական կեանքի մէջ հոս հպատակն է ան յանախ պարապատութեամբ ու ձեռնհասութեամբ իրմէ խիստ ցած առաիճաններու վրայ կանգնած ու ասպարէզին Ա. ու Բ.էն անգիտակ այլ իրաւասութիւններով հարուստ մարմիններու, սակէ սեռակէաններու չորունակական բախուտ, հակակրութիւններ ու ներքին խո՛չ պայքար, — հազուադէպ բացառութիւններէ դուրս, քիչ մը ամէն տեղ, ուր հայ վարժարան կայ:

160 ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵՐԹ ՄԸ

ՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԾ ԻՐ 50·000ՐԴ ՔԻԼԸ

Այս տարի լոյս տեսաւ «Մօրճիճկ Փօսթ»ի 50,000րդ թիւր: Թերթը գոյութիւն ունի 160 տարիէ ի վեր: Առաջին թիւը լոյս տեսած է 1772 Նոյեմբեր 2ին:

Այն ատեն, Անգլիոյ գաղթ բազմած էր ձօրճ Գ. թագաւորը: Լոնտոնը այսօրուանը չէր անտուես: Հասիսս մարմ մը՝ 500,000 բնակիչով: Իսկ ամբողջ Անգլիան 7ու կէս միլիոն բնակիչ ունէր... այսինքն այնճան, որճան ներկայ Լոնտոնը. իր բոլոր արուարձաններով: Այն ատեն, Լոնտոնի թանգարանին տեղը ագարակ մը էր, իսկ Խորհրդարանը... ձիարձակարան:

Անտուես, տարիներ փոխեցին նաեւ թերթին դիմագիծը: Այսուհանդերձ, ան պահեց իր հին ոգին: Ծորելիճական թիւին մէջ դրուած է նկար 5րդ թիւի ա. էջին, որովհետեւ 1—4 թիւերը պահուած չեն: Այդ նկարէն կը պարզուի որ խմբագրութիւնը մը տոկերով կը յայտնէ, թէ «ասկէ վերջ թերթը յապագան չպիտի նեցարկուի»: Միջոցներ ձեռք առնուած են սպառումը բարձրացնելու համար 6000ի, թիւ մը որ 18րդ դարու մրցանիճ էր...: Վասնզի, կային ատ մը թերթեր, որոնք 1500—2000 սպառում ունէին:

Այդ թիւին մէջ ուշադրութիւն կը գրաւեն նաեւ թատերական յայտարարութիւններ, որոնք ճի՛ օդ այսօրուայ ձեւն ունին:

Առաստաճամանեան լուրերու բաժինը անգոհացուցիչ է սակայն, քանի որ հոն կայ Փէթրոկրատեան դրկուած լուր մը, որ կը կրէ 11 Հոկտ. թուականը (թերթին թուականը 6 Նոյմ.:)

Այս պարագան պատճառ է բաղդատելու հիմակուան հաղորդակցութեան միջոցներուն հետ, կամ նկատի ունենալով որ Օրթավալի խորհրդաժողովին՝ Անգլիոյ նախարարներուն կէսը հոնկէ ու միւս կէսը Լոնտոնէն.. միասնաբար [դանլիճի նիստ գումարեցին, ու պարզ կ'ըլլայ թէ գիտութիւնը ո՛րճան մտեցուցած է տարածութիւններ: Հիմա, 1932ին, Սպիտակ Ասատակի հրապարակը պատճառ արկածի մը լուր վարատի հրապարակը ատելի ուշ կրնայ տանիլ հետիոտն անցորդը, քան գիտութիւնը Նիւ—Եորճի սահարանային լուր՝ Լոնտոն:

«Մօրճիճկ Փօսթ»ի այդ թիւին մէջ կայ նաեւ «Բաց նամակ խմբագրութեան» մը: Նամակագիրը ծանկուած է «Տիկնէն» կեղծանունին տակ: Ու ինչ տարօրինակ գուգադիպութիւն, որ կը գանգատի... տնտեսական տագնապէն քրիզն է, սա չարաշուք մղձաւանջը, որ 4 տարիէ ի վեր ինծինակոչ ու անհրես հիւրն է ասխարհին: «Երբ կտրուկ միջոցներ ձեռք չառնուին,— կը գրէ ժամանակին հեղինակը.— երկրին տնտեսական կեանքը պիտի ջլատուի»

Զգիտցուիր, սակայն թէ այն ատեն այ անգլ. հնարամտութիւնը մը սթերլինը յանկարծ անկում կրած է...

«Մօրճիճկ Փօսթ» ունի նաեւ մարգանքն եւ սակարանային բաժիններ: Այդ ատեն ալ պարագան որ ծանուցումը մեծ տեղ ունի այդ թերթի ա. էջերուն մէջ այսինքն 160 տարի առաջ Անգլիացիները բմբռնած են թերթերու մէջ ծանուցումի տալուն օգուտները: Իսկ մեզ Հայերս, այնր բաց «ամենատագներ» լայնուս..կը խնայենք այդ դասը: Մանաւանդ որ, այն ատեն Անգլիոյ մէջ ծանուցումի տուրը շատ ցած էր:

Այդ թիւին մէջ, լոնտոնեան թիւին մէջ առաջադրուած է թերթին ա. թիւին լուր մը.— Ամերիկայի Յանձնգնեռու անկախութեան յայտարարութիւնը...

Այդ յայտարարութիւնը դրուած է դ. էջ, թատերական հոնիկէ մը վերջ: Ասիկա 1776ին էր, իսկ 1815ին, արդէն օրուան լուրերը կ'երեւնէին ա. էջին վրայ օրինակ, 22 Ցունիս, 1815ի թիւին մէջ «Գնացփարքի բանակին Ֆայֆայուտը», եւն.:

Հին թիւերու ասխատակիցներուն մէջ կ'երեւին մեծ դէմքեր, Ինչպէս Քոլրիճ, Մաճոյկլ, ս'Իզրայէլի, եւն.:

ՄԱՔԱ ՀԱՐԻՒ

Վէպր, որ յատկիկայ Զարեքչարքի թիւով պիտի սկսինք հրատարակելիրեւ թերթօն, ալեկոծ կեանքի պատմութիւնն է աչխատասէրէ մը, որ իր չրջապատի գեղեցկութեամբ ու բարձր արուեստով փոթորկէլէ ետք ապրելու կ'ուսանի այլ եւս, գերազոյն չանդրգնութեան ոսանուով մը կը նետուի լրտեսական կեանքին մէջ և ընդհանուր պատերազմի ազտակին ու դժոխային խառնակութեանց չնդմէչէն, կը հիւանդ մարդկային հոգիի ամենէն սրատաչարժ ու յուզիչ պատմութիւններէն մէկը:

Տէր հրաչալի գեղեցկութեան մը և նոյն ատեն թափանցող խոցոտականութեան, Մաքա Հարի չուտով կը չայողի ձեռք բերել լրտեսական ասպարէզին պահանջած բոլոր գաղանիքները և կը սիրահար անպատասխան չղթանակներու:

Իր արկածոյից կեանքի ընթացքին, կ'ունենայ բազմաթիւ հանդիպումներ, սիրային կապեր՝ բայց այդ բոլորին վրայ կը նայի ներքին արհամարհանքով ու գզուանքով: կը սիրէ միայն մէկը. երիտասարդ սպայ մը՝ խորունկ, սարեբարային ու ժաքար սիրով: Բոլորը իր հմայքին գերի դարձնող, բոլոր սիրտերուն հետ չարութեամբ ու առատպերծնող հաճոյքով ու չարչարանքով վարուղ այս կինը, ժաքար զգացումով կը կապուի մէկուն: Ուրիչ մը կը սիրէ Մաքա Հարին, ու երբ կ'իմանայ այս վերջնոյն կապ երիտասարդին հետ, կը վճռէ ժառնել ու կորսեցնել զայն միասին Մաքա Հարի, առանելով բոլոր պատնեշող վտանգը, և իրմէ աւելի մարդոց սիրտը իսկ անյարմար էր օրուան ազնին:

Ամենամեծ անարգանքը որ տեղի ունեցաւ սակայն, մանկապարտէզի փոքրիկներու ձեռքերը մէջքին բեմի վրայ երևնալն էր: 4—5 տարեկան փոքրիկներու կողմէ, «փոռիկ ադջիկ մրճ եմ սիրուն,» «թէեւ պզտիկ եւ տկար»ի նման արտասանութիւններ ազատօնը վերածեցին ժանկապարտէզի հանդէսի:

Նախագահ եպիսկոպոսը ոչ մէկ խօսք արտասանեց մեր նահատակներու յիչատակին այդ իրիկուն, ան, իր բիկնաթոռին վրայ բեմի առջեւը բազմած, անընդհատ սիկառ քաչելով կը յարգէր նահատակները, իսկ հասարակութեան մէկ մասը, անուչադ նախագահին կեցուածքէն քաջալերուած կարին ու «պիգրր» կը ճայակէր սգահանդէսի ամբողջ ատոդութեան, խանգարելով արտի վեհութիւնը:

ԹՂԹԱԿԻՑ

երկու խօսք ունէին յայտագրի մէջ, որոնց թիւը կը հասնէր հինգի: Մենք չենք ուզեր անուչադ պագ ջուր լեցնողի դեր կատարել ատք ապուրի մէջ, ընդհակառակը, փափաքող ենք որ քաղաքիս երիտասարդ ուժերը—որոնց վրայ հաւատք ունինք եւ յոյսեր կապած ենք—կամաց կամաց հրապարակ գան ու վարժուին ազգային մեքենային յծուելու, երբեմն երևնալու, բայց չատ սրխալ էր առաջին փորձերը չատարել ապրիլեան սգատօնին առթիւ ուր կը պահանջուի արժանավայել լրջութիւն և խորհրդաւորութիւն:

Շատ ուելի նպատակայարմար պիտի ըլլար՝ եթէ մեր երիտասարդները մէկ մէկ արտասանութիւն կատարէին փոխանակ զանոնք տալու նախակրթարանի փոքրիկ աչակերտութեան որոնց տարիքն իսկ անյարմար էր օրուան ազնին:

Ամենամեծ անարգանքը որ տեղի ունեցաւ սակայն, մանկապարտէզի փոքրիկներու ձեռքերը մէջքին բեմի վրայ երևնալն էր: 4—5 տարեկան փոքրիկներու կողմէ, «փոռիկ ադջիկ մրճ եմ սիրուն,» «թէեւ պզտիկ եւ տկար»ի նման արտասանութիւններ ազատօնը վերածեցին ժանկապարտէզի հանդէսի:

Նախագահ եպիսկոպոսը ոչ մէկ խօսք արտասանեց մեր նահատակներու յիչատակին այդ իրիկուն, ան, իր բիկնաթոռին վրայ բեմի առջեւը բազմած, անընդհատ սիկառ քաչելով կը յարգէր նահատակները, իսկ հասարակութեան մէկ մասը, անուչադ նախագահին կեցուածքէն քաջալերուած կարին ու «պիգրր» կը ճայակէր սգահանդէսի ամբողջ ատոդութեան, խանգարելով արտի վեհութիւնը:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱՊՐԻԼ 24-Ի ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

Կազմակերպուած Զ. Ո. Մ.Ի կողմէ

Տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ շաբաթ օր, 6 Մայիս, երեկոյեան ժամը 8.30-ին, ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԱՑ ԺՈՂՈՎԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ:

Կը բանախօսեն՝ պրն. Ե. ՏԱՐՕՆԵԱՆ, Ա. ԱՀԷՄԵԱՆ և Ս. ՎԱՐՍԱՄ.

Կը նուագէ ՓՆԱՐ նուագախումբը.

Գեղարուեստական բաժինի իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Զ. Ապէլ եւ պրն. Մ. Հազարեան մեներգիչներով եւ պ. պ. Գոյաճեան ու Եափուճեան արտասանութիւններով եւ Պր. Ե. Խեճատեան դաչնակով եւ Օր. Ա. Այճքապեան դաճնակով:

ՄՈՒՏԲԸ ՍԱՀԱՑ

Մանաւ.— Կը հրաւիրուին բոլոր Միութիւններն ու կազմակերպութիւնները, որոնց ներկայացուցիչներուն համար վերապահուած են մասնաւոր աթոռներ.—

Գեղարուեստական Շեղ Հանդէս Երեկոյթ

կազմակերպուած

Ս. ՆՇԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺ.Ի ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏԱՅ ԵՐԿՍ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կողմէ

Ի ՆՊԱՍՏ ԿԱՐՕՏ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ

Կը ներկայացուի ՄՈՐԻՍ ՄԼԹԷԼԻՆԿի գլուխ գործոց՝

«ՍԹԻԼՄՈՆՏԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ»

Թարգմ. Վ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ

Կ'ըլլան՝ առաստաղութիւններ, ճայկ. պարեր, նուագ, մեներգ եւ կենդանի պաակեր

13 Մայիս 1933 Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒՒ ԺՈՂՈՎԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Մանաւ.— Կանխօրօք ապահովեցէք Ձեր տոմսերը, գրաւաճառներ՝ Պր. Պր. Մ. Հիսարեանի, Վ. Ուզունեանի եւ Խ. Ագճաւորեանի մօտ:

ՌՈՒՏԻՆ

Թարգմ. Վ. ԽԱԺԱԿ

— Ամբողջ առաւօտ խօսեցայ իր մօրը հետ, աւելցուց ան, արտակարգ կին մըն է: կը հասկնամ թէ ինչու մեր բոլոր քանասեղծները բարեկամ էին իրեն... և դուք կը սիրէ՞ք քանասեղծութիւնը, ըսաւ Ռուտին կարճ լռութենէ մը յետոյ:

— Ցննութենէ մը կ'անցնինք, ժառաց Նաթալիա և պատասխանեց. այո՛, չատ:

— Քանասեղծութիւնը Ճատուածներուն լեզուն է: կը սիրեմ նաև առանձուորը: Բայց քանասեղծութիւնը չի բնաւորիր միայն առանձուորին մէջ... անիկա ամէն բանի մէջ է, կը չրջապատէ մեզ... նայեցէք ծառերուն, այս երկինքին ... ամէն տեղ կեանք և գրաւիչ գեղեցկութիւն.... և հոն ուր կեանքը գեղեցիկ է քանասեղծութիւնը կը յայտնուի, նաեցէք հոս, այս նատարանին վրայ, չրաունակեց ան.... Այսպէս... ինձի կը թուի թէ, այն օրէն երբ վարժուիք դիտել զիս, բարեկամներ պիտի ըլլանք մենք, (և ղայն դիտեց ժպտելով)... ի՞նչ կը ժառնէք այդ մասին:

— Ինձի կը խօսի իրրև թէ տղու մը, ժառաց Նաթալիա, և, չգտնելով ինչ պատասխանել, հարցուց անոր թէ ժառդրութիւն ունի՞ երկար ատեն գիւղ մնալու:

— Ամբողջ ամառը, աչունը և Թերեւս ձմեռն ալ... հարուստ չեմ, ինչպէս գիտէք... գործերս զէյ կ'երթան.... ուելին, յոգնած եմ այս չարունակական տեղափոխութիւններէն... ժամանակն է որ քիչ մը հանգչիմ...

Նաթալիա զարմացաւ:

— Արդարև, կը կարծէ՞ք որ դուք հանգիստի պէտք ունիք, պատասխանեց բարեմտօրէն:

Ռուտին դարձաւ երիտասարդ աղջկան:

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք

— Կ'ուզեմ ըսել թէ, պատասխանեց Նաթալիա քիչ մը չփոթ, ուրիչները կրնան հանգչիլ... բայց դուք... դուք պէտք է աչխատիք, ճիգեր ընէք օգտակար ըլլալու համար ... ո՛վ ուրնայ... եթէ ոչ դուք...

— Երախտապարտ եմ ձեր իմ մասիս ունեցած փոքրաքուչ կարծիքին համար, ընդմիջեց Ռուտին: Օգտակար ըլլալ... դիւրին է այդպէս ըսելը. (ձեռքը տարաւ ճակտին:) Օգտակար ըլլա՞լ, կրկնեց Ռուտին: եթէ նոյն իսկ իմ մէջս ունենայի սեղմ համոզում մը, ինչպէ՞ս կրնամ օգտակար ըլլալ: եթէ նոյն իսկ հաւատք ունենայի ուժերուս վրայ, ո՞ր գտնել անկեղծ հոգիներ, որ կը համակրին...

Ռուտին յուսահատ չարժում մը ունեցաւ, գլուխը տրխտութեամբ այնպէս մը խոնարհեց, որ Նաթալիա առանց իր կամքին ժառեցաւ. «Իրմէ՞ն էին արդեօք այն բոցեղէն ճառերն ներչնչող յոյսերը որ երէկ լսեցի:»

— Թող... ո՛չ, աւելցուց ան յանկարծօրէն բարձրացնելով գլուխը, զարմանալի է... իրաւունք ունիք: Շնորհակալ եմ, Այէքսէյվնա, չնորհակալ եմ անկեղծօրէն: (Նաթալիա չհասկցաւ թէ ինչու համար չնորհակալութիւն կը յայտնէր:) Ձեր այդ մէկ խօսքը ինծի յիչեցուց պարտականութիւնս, ցոյց առաւ ճամբաս... Այո՛, պէտք է գործեմ: Պէտք չէ՛ երթալ գրեմ ուժերս, եթէ ունիմ... Պէտք չէ երթալ կարողութիւնս վատնել պարապ խօսքերով, զուր խօսքերով, պարզ խօսքերով...

Մէկէն, Ռուտինի պերճախօսութիւնը բռնեց: Խօսեցաւ ազնուութեամբ, ջերմութեամբ եւ համոզկերպութեամբ... խօսեցաւ ամբողջն ու ծուլութենէն, վատութենէն, չարժուի անհրաժեչտութենէն: Ռուտին քննադատեց նաև իր ընթացքը. ցոյց առաւ որ առաջուց դատել չարժուի եւ գործի ծրագիրներու մասին նոյնքան անպէտ եւ իզուր է որքան հասուն պտուղի մը դպիլ գնատեղով... Ամէն ինչ ուժի եւ նիւթի վատնում էր... Ըստ իրեն, գոյութիւն չունէր ոչ մէկ ազնուական մտածում որ առանց արձագանգի մնացած ըլլար, եւ միայն անոնք կ'ապրին չհասկցուած, որ կ'անդիմանային իրենք իրենց թէ ինչ կ'ուզեն կամ անարժան էին հասկցուելու... Ռուտին խօսեցաւ երկար ատեն եւ վերջացուց անգամ մըն ալ չնորհակալութիւն յայտնելով Նաթալիա Ալէքսէվնայի: Ցետոյ, յեղակարծօրէն, բռնեց անոր ձեռքը եւ սեղմեց զայն իր երկու ձեռքերուն մէջ, ու միասին հչեցին: Այսօր, Մայիսի 6ին, չորեք օրերը դուք ու ժենք կ'երթանք ալեզուտքի նահատակներուն այցելութեան, հան պիտի յիչենք անպայման, որ դուք եթէ կը սգաք Ապրիլ Հասիս Զահրավին. Շիւքրի Ասլանին, Մահմասանի եղբայրները եւ փաղանգը Ձեր ժեծերուն, ժենք ալ իրկունը, փոքրիկ հասիսա հալածավայրի մը մէջ պիտի սգանք մեր աննման Վարդգէսն ու Զօհրապը, Զարդարեանն ու Ակնունին, Փիրայրն ու Մուրատը: Նոյն ճիւղին ձեռքն է որ Ձեր կոկորդը սեղմելէ վերջ մեր ալ գանկը չոքչոքեց:

Մենք կը սգանք: Խոր, չատ խոր է մեր սուգը, ու ժեծ է մեր դժբաղդութիւնը աչխարհի չորս հովերուն ցրուած: Մեր նահատակներուն, դեռ ոսկորներն ալ չի կրցան գտնել իրենց հանգիստը. անապատներուն մէջ ցիր ու ցան, հալածքող չկայ: Մեր մեռելները գերեզմանի հանգիստ չի ճանչնան, մեր նահատակները արշալոյսը չ'ողջունեցին իրենց չիրիմներէն, ու այսօր, մենք Սիւրիոյ և Լիբանանի Հայերս, մեր արցունքն ենք խեղդեր մեր կոկորդին մէջ, մեր ժեռելները լալու ազատութիւնն ալ կարծես չզցուցիչ է մեզ, ու նեղ, չատ նեղ սրտի մը մէջ հազիւ ենք թխմուեր, ու անապատէն ազատուած ազգն են մըննացեր միայն որ դեռ յանդգնօրէն կը յամառին մեզ աոիթ տալ ապրելու ու նոնց հետ ժամ մը, տարուան մէջ, Տէր կանգներ են իրենց և մեր բոլորին ժեռելներուն, քով քովի, ուխտի եկեր են ըսելու մեզ որ չեն ժոռցեր Տէր Զօրի անապատը և Եփրատի ու Տիգրիսի յորձանուանները՝ ուր խողխողուեցաւ մեր ցեղը:

Մեր սուգին մէջ սակայն, ի տես մեր ազատութեան և պայծառ օրին, կը հրճուինք: Ու անդամ մըն ալ մեզ կը յիչեցնենք, որ արիւնի եղբայրակցութիւնը կը մնայ յաւէտ երկու ազատատենչ ազգերուն միջեւ: Մենք որ ցժբաղդութեան և թշուառութեան օրերուն առատապանք միասին, ու այսօր ալ կը վայելենք ազատութեան բարիքները այս երկրին մէջ չպիտի մոռնանք մեր նահատակներուն ալ, որոնք իրենց խոհեմ ցանկութեամբ ու ձեռնհասութեամբ իրմէ խիստ ցած առաիճաններու վրայ կանգնած ու ասպարէզին Ա. ու Բ.էն անգիտակ այլ իրաւասութիւններով հարուստ մարմիններու, սակէ սեռակէաններու չորունակական բախուտ, հակակրութիւններ ու ներքին խո՛չ պայքար, — հազուադէպ բացառութիւններէ դուրս, քիչ մը ամէն տեղ, ուր հայ վարժարան կայ:

(20) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻԹԼԷՐ ԿԸ ԽՈՐՏԱԿԷ ՍՈՑԻԱԼ-ՏԷՄՕՔՐԱԹ ՍԷՆՏԻՔԱՆԵՐԸ

ՆՈՐ ՄԸ ՄՇԵՂԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գերլին 2 Մայիս.— Նպիները գրաւեցին Գերման «Թրեյտ Նուխըն»ի տիեզերական Լիկային մաս կազմող Ազատ Սինտիքաններու բոլոր հաստատութիւն ները։ Այսպէս կ'սկսի գործադուրներու եւ պայտօնեաներու վրայ Սոսեալ-Տէմոքրաթներու ազդեցութիւնը խորտակելու Հիթլէրեան ծրագրի գործադրութիւնը։

Հինգ միլիոնէ աւելի անդամներ ունեցող ընկերվարական «Համագործութեան» իջեցուած հարուածը այսօր ժամը 10ին ցնցեց ամբողջ Գերմանիոյ ընկերվարական - հասարակապետական շրջանակները։

«Գորշ Շապկաւորներու» ակցութեամբ ոստիկանութիւնը գրաւեց ամբողջ Գերմանիոյ «Աշխատաւորական ընկերակցութեանց» բոլոր չէնքերը, աշխատաւորական դրամատուները, համագործակցական մթերանոցները եւ ծերբակալեց 50ի մօտ ազդեցիկ լիտրներ, ի մէջ այլոց «Թրէյտեու-Նէքըն»ի դաշնակցութեան քարտուղար՝ պ. Լայփէլտըր, նախկին Աշխատանքի Նախարար՝ պ. Վիսէլը եւ 3 խմբագիրներ։

Բոլոր ընկերվարական սէնտիքաները շուտով պիտի վերակազմուին՝ նազի շարժումին համապատասխան կերպով։

Ցերլին Մայիս 3.— Սէնտիքաններու հանդէպ Հէրը Հիթլէրի ծեռք առած միջոցներուն հետեւանքով առժամայ կերպով գրաւուեցան դրամատուներու մէջ աշխատաւորական լիտրներուն ունեցած հաշիւները եւ քննութեան պիտի ենթարկուին։

Աշխատաւորներու շահերուն պաշտպանութեան նշանակուած պետական գոմիսէր տքթ. Էյչ յայտարարեց թէ աշխատաւորական կազմակերպութիւնները շահը կը պահանջէ որ այդ կազմակերպութիւնները ենթարկուին նազիներու հակակշռին։

Ան աւելցուց նաեւ թէ, քրիստոն. սէնտիքաները իբրեւս նաեւ ուրիշ կազմակերպութիւնները կամ պէտք է ճանչնան նոր վարչածեւը կամ պէտք է լուծուին։ Ան կը պնդէ թէ, կառավարութեան նպատակն է աշխատաւորական միատարր սէնտիքայի մը շուրջ հաւաքել բոլոր ծեռային եւ մտաւորական աշխատաւորները։

Գիտ. արշաւանք Հարաւ. Սառուցեալի մէջ

«Տիսքովըրի 2»ի հրամանատարը կը կոտրուի

Լոնտոն 2 մայիս.— Դաղթային վարչութիւնը կը տեղեկացնէ թէ «Տիսքըվըրի 2»ի նաւապետը՝ հրամանատար Վ. Մ. Քարէյ, կոտրուած է այս առաւօտ Ուէլսեան բացերը։

Վաղուան համար Լոնտոն կը սպասուի 19ամիս շարունակ հարաւ. Սառուցեալ բեւեռի մէջ գիտական քննութիւններ կատարող նաւը։

Արշաւախումբը յաջողած է, պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով, ձմրան եղանակին անցնիլ հարաւ. բեւեռէն։

Թաքստ մը կ'աւերէ Միսուրիի

Բազմաթիւ զոհեր

Նիւ Եօրք 2 մայիս.— Միսուրիի չրջանին մէջ ահեղ «Սիկլօն» մը հսկայական վնասներ հասցուց։ Հաղորդակցութիւնները խզուած են։ Միայն Մենտըն քաղաքին մէջ 55 սպաննուածներ եւ 40ի չափ վիրաւորներ կան։ Ջիքսկօի մէջ 5 մեռած եւ 20 վիրաւոր։

15 միլիոն տօլար ի նպաստ գերման Հրեաներուն

Նիւ Եօրք 3 մայիս.— Գերման Հրեաներուն ի նպաստ, օգնութեան հսկայ ծրագիր մը պատրաստուած է հոս։ Ինդրոյ առարկայ է 15 միլիոն տօլարի փոխառութիւն մը հրապարակ հանել, հրեայ փախստականները Պաղեստին հաստատելու համար։ Փոխառութիւնը պիտի տրուի փոքրագէտներու չանձնախումբի մը հակակշռին տակ եւ պիտի ծառայէ, Սորդանանի եւ Մէյրօնի հովտին մէջ 25 հազար տէօնիմ խոպան հողամասի գաղթարարութեան, ճարտարարուեստ. կարեւոր ձեռնարկներու հաստատութեան եւ, փախստականներուն օգնելու համար, երկրագործ. եւ ճարտարարուեստ. դրամատուներու ստեղծումին։

Կանոնի հացադուլին իմաստը

ՄԻՍ ՍՓԻԿԷԼ ՉԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՐ

Փունա.— Մահաթմա Կանտի իրեն մօտ հրաւիրեց Միս. Սփիկէլը և, քանի մը վայրկեան տեսակցելով, վերյիշեր հատուցեց, ծոմի ծրագրէն հրաժարելու։

Փունա 3 Մայիսին Կանտի ծէրտվարայի բանտը հրաւիրեց իր զաւակը եւ անոր իմացուց 3 չաբաթ ծոմ պահելու իր մտադրութիւնը։

Ի զուր զաւակը 3 ժամ չարունակ չանաց Մահաթման իր ծրագրէն հրաժարեցնել. ժխտական պատասխանին վրայ երիտասարդ կանանին իր հօր բարեկամներուն հեռագրեց անոր վճռական որոշումը։

Տեսակցութեան մը ժիջոցին Մահաթման յայտարարեց թէ իր ըրած ճարպիկ քաղաքականութիւն մը չէ, այլ մաքրացում մը յանկացուած մարմնոյ վրայ ճնշում։

Ըստ զինք Սեպտեմբերի ժէկ չաբաթուան ժամին տեսնողներու հեղինակաւոր դատողութեանց, կանտիի այս անգամ ծրագրած հացադուլի երկարութիւնը կրնայ մահացու ըլլալ իրեն համար։

Կանտին ըսած է. «չեմ ուզեր մեռնիլ, բայց նպատակիս համար կուզեմ ապրիլ և կեանքս զոհել անոր իրագործման»։

Բուպայի Յեղափոխութիւնը

30,000 ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐ ՀԱՎԱՆԱՅԻ ՎՐԱՑ ԿԸ ՔԱԼԵՆ

Քարիզ.— Ըստ Հաւանայէն առնուած լուրերու, Բուպայի յեղափոխական չարժումը մահոգիչ հասնժամութիւններ առած է. Սէն Լուիի մէջ ապստամբները չորս հոգի սպաննեցին. անոնցմէ մին ոստիկան. սպայ էր։ Յեղափոխականները զինարաններէն իրենց հետ լեցուն տոպրակներ կրած են մեծաքանակ զէնքեր և ռումբեր։

Պահանջկ. զեկոյց մը կ'իմացնէ թէ յեղափոխութիւնը միչտ ալ սահմանափակուած կը մնայ կղզւոյն Արեւելեան մասին մէջ։

Հաւանա «Նիւ—Եօրք Ամերիքըն»ի 30,000 ապստամբները կը պատրաստուին Մայրաքաղաքի վրայ քալելու։

Տօլարի կացութիւնը

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Մայիս.— Ամերիկայի դիրքը կը չարունակէ իչխել չանժի հրապարակին վրայ։ Շահադէտները, գէթ առժամայ կերպով, պահպանողական դիրքը ըրած են տօլարի հանդէպ ու կ'սպասեն Մ. Նահանգներու ձեռք առնելիք միջոցներուն ճչգրտութեան։

Իմամներու դատավարութեան վախճանը

Իսթամպուլ 2 մայիս.— Զորեսի դատարանը իր վճիռը արձակեց ու քեմալ պատիժներ սահմանեց այս իմամներուն որոնք հակառակած էին Գուբրանի աղօթքներուն Թրքերէն լեզուով կարգացուելուն։

Շլէզվիկի պատսպարութիւնը

Քօբէնհակ 3 մայիս.— Գերման ազգայնականներ բուռն ցոյցեր կատարեցին Տանիմարքեան սահմանին վրայ և Շլէզվիկի մէջ ու պահանջեցին յիչեալ հողամասի վերադարձը։ Հետեւաբար Տանիմարքայի Րիքսթակը բոլոր կուսակցութեանց ղեկավարներուն արգիլեց հաստատել կրկ ու ոստիկան. հսկողութիւնը զօրացուց գերմ. սահմանի վրայ։

ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԱՇԼԻՃԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

ՍԽԱԼ ՏԱՐԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գրած ինքնիր որ, դաչինքի կազմութեան օրը, Համասկոսի օուկաճերը փակ մրցացած են։ Առջի օր սակայն վերաբացուած են բոլորը։ Երկրորդ կարգի ընտրելիչներ ու ազգայնական պետեր երկու ժողով մը գումարած են, սակայն դեռ յայտի չէ անոնց տուած որոշումը։

Նոր նախարարներ երկու այցելութիւններ տուած են Հաճարապետութեան Նախագահին, Բարձր Գոմիսէրի պատուիրակին եւ երեսփոխանական ժողովի նախագահին։ Երկրագործական նախարար Մուհամէտ պէյ Ասայր յայտարարած է որ ճերկայ դաչինքը առժամեայ եւ լոկ վարչական հանգամանք մը չունի. կատարեալ իրաւասութիւն ունի դաչինքի պատասկանութեանց սահմանին մէջ իչխող բոլոր գործերը վարելու, բաղամական քէ վարչական։

Համաձայն Ազգայնական ընտրու տեղեկութեանց առջի օր դպրոցական ուսանողներ դասադուլ րած են, իսկ գիշերօթիկներ նուած չեն։ «Էլ Նիտա»կր գրէ որ երկու (ուրբաթ) մեծ մզկիթի մէջ ցոյցեր եղած են եւ որոշուած երեք օր գործադուլ ընել։

Վարչապետ Հազզը պէյ Ազմ, Հաճրապետութեան Նախագահին հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է եւ խորհրդակցած կառավարութեան ճերկայացուչիչ յայտարարութեան շուրջ։ Ինչպես յայտի է դաչինքը պիտի իր պատասխանը երեսփոխանական ժողովին։ Կրսուի թէ, նախարարներու քիչին վրայ հաս մ'ալ պիտի աւելցուի եւ կը յիշուի անունը Ֆաթի պէյ Ապտուլի։

«Էլ Նիտա» կը գրէ որ, բսի բսաւի մը համաձայն չափաւորական երեսփոխան Լաթիֆ պէյ Ղանիմէ եւ ուրիշ երեք երեսփոխաններ իրենց հրաժարականը պիտի տան։ Սակայն այս լուրը չհաստատուիր ուրիշ աղբիւրներէ։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՉԱՐՀՈՒՐԵԼԻ ԱՐԿԱԾ

12 տարեկան պատանի մը կը ճզմուի

Առջի օր ժամը 10ին, Այիչի ճամբուն վրայ, Ասֆուրիի հիւանդանոցին մօտ, ճամբու գարհուրելի արկած մը պատահած է։

Գիւղուքին Ալէյ գացող «Շեվրոլէ»ին ճնշուած մը վերջին ծայր արագութեամբ կր սուրար։ Ասֆուրիի մօտերուն պատանիները գառնցնու տեղ կոխկրտեց 12 տարեկան պատանի մը որ կր ցնուէր ճամբու եզերքին։ Խեղճ տղուն գլուխր ջարդ ու փշուր եղած էր եւ մահր եղած վայրկեանական։

Ոճրագործ վարիչր, սակայն, աւելի կարագացնէ իր ընթացքր եւ կր կոտցնէ հետք։ Ոստիկանութիւնը կր հասնի եւ կ'սուգայ որ պատանին Քհուրուպնցի է եւ կր կոչուի Հասան Ալի Հիւսէյ։ Բոլոր փնտուտքները, գտնելու համար ոճրագործր, ապարդիւն կ'անցնին։

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՐՄԱՆԱԼԻՔԸ

Մինչ Գիւղուք հանի մը օրէ ի վեր այնքան տաք կրնէ, առջի օր Համասկոսի մէջ սասսիկ ցուրտ եւ փոթորիկ եղած է։ Ամառս անձրեւ եւ խոտոր ծաւալով կարկուտ տեղացած է։

ԻՆՉՈ՞Ւ ԵԿԱԾ ԷՐ ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԸ

ԳԵՐՄԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Գրած ինքնիր որ, Ազգերու Խորհրդութեան հովանաւորութեանց յանձնախումբի գերման պատուիրակ Տօքթ. Բուպել Գաղեստինէն վերջ եկած է հովանաւորեալ երկիրներ եւ պատճեր կրնէ Սիւրիոյ գանազան օրջաններուն մէջ։ Ան, առջի օր մեկնած է Ժրնեւ։

Այս առթիւ Գիւրուքի գերման հիւպատոսարանը հետեւեալ յայտարարութիւնները կրնէ.—

Պ. Բուպել հովանաւորութեանց տիւանական յանձնախումբի անդամ է եւ այդ պատճառաւ վարչականօրէն ոեւէ պատճառ չունի։ Ան որպես գբօսաշրջիկ, իր սիկնոյ րնկերակցութեամբ, եկած էր Ե. գիպտոս եւ Գաղեստին։ Եւ նկատելով որ դեռ 8 օր պայմանաժամ ունի, իր պատճառները սկսելու համար, առաջարկեց պահանջել Բ. Գումիսէրութիւնէն հովանաւորեալ երկիրներ գալու համար։ Բ. Գումիսէրութիւնը պահանջուած առաջարկեց Բ. Գումիսէրութիւնը պահանջուած առաջարկութիւնը ընդունեց։ Սակայն վերջ Տօքթ. Բուպել եկաւ հոս եւ պատճեր կատարեց հովանաւորեալ երկիրներու մէջ։

Տօքթ. Բուպել Գիւրուք գալուն պես տեսակցեցաւ Բարձր Գոմիսէր Պ. Բօնսօի հետ։ Ցետ եւ Ցիկին Բօնսօ, ի պատիւ անոր ճաշկերոյթ մր տուին եւ սիրալիր ընդունելութիւն ցոյց տուին։

Տօքթ. Բուպել փափաքեցաւ ճերկայ գտնուիլ Սիւրիոյ խորհրդարանի ժողովին եւ Պ. Բօնսօին հրաւէր ստացաւ։ Ներկայ գտնուեցաւ միայն մէկ ժողովին։ Ան Սիւրիոյ բաղաքական օրջաններուն հետ ոչ մէկ խօսակցութիւն եւ խորհրդակցութիւն ունեցաւ։ Միայն թէ ելմեական նախարար Ճեմիլ Մէրեմ Ֆպէյի եւ Խպրահիմ պէյ Հանճօի փափաքին վրայ, պանդոկ Իւմէեան մէջ տեսակցութիւն ունեցաւ անոնց հետ։ Տօքթ. Բուպել ունկընդրեց անոնց տեղեկութիւններ առանց իր կողմէ կարծիք յայտնելու։ Անոնք գիտէին արդեն որ Տօքթ. Բուպել պատճառական հանգամանք մր չէր ներկայացներ այս այցելութեան միջոցին։

Տօքթ. Բուպել խորհրդարանի նախագահին բաղաքական այցելութիւն մր տուաւ։ Բացի այդ ընդունեց իր մօտ այցելութիւնը հանի մր չափաւորական բազ. դեմքերու։ Տօքթ. այցելեց Համասկոս, Գաալպէհ, Համա Հոմս, Հայէպ, Անթիոք, Այէհասանեան եւ Լաթաքիա։ Անկէ վերջ վերադարձաւ Գիւրուք։ Մեկնելու ժամանակ, ան պատճառ տուաւ իննի իր խորին ծնորհակալութիւններ յայտնելու Բարձր Գոմիսէրին, ամենուրեք իր վայելած լաւ ընդունելութեան համար։

ՍԻՆԷՄԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԱԶԻՆՕՆԵՐՈՒ ՏՈՒՐՔԵՐԸ

Խորհուրդի ժողովին մէջ կարդացուեցաւ «Քիք-Քաբ» գազինոյի եւ սինեմա «Ալհամպրա»ի միջեւ ճերկայացուցած խնդրագիրը սոյն հաստատութեանց սահմանուած բաղաքապետական տուրքերը զեղչելու համար։

Որոշուեցաւ Սինեմայի տուրքը 50 Ս. ոսկիի իջեցնել եւ պահել «Քիք-Քաբ»ի համար սահմանուած 400 Սիւրկե. ոսկի տուրքը։

ՄԵԾ ՆՈՐ ԹԵՐԹԱՆԸ

Յառաջիկայ Զորեքշաբթիէն սկսեալ պիտի հրատարակենք նոր թերթ մը՝ «*ՄԵԾԱՑ ՀԱՅՐԻ*» սիրային եւ լրտեսական սմանչելի վիպակը, որ տիեզերական հռչակ ստացած է եւ վերածուած սինեմայի։

ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԳԱՏՐԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վեց ամիսէ ի վեր, Գիւրուքի *գաթրուեան* պատճառը թափուր կր մնար, նախկին գաթրի մահով։ Մահմետականներ կր պահանջէին որ սոյն պատճառին ճեռնադուին Շէյխ Մուսթաֆա Ղրյաքիի, Գիւրուքի մահմետական հասարակութեան յայտնի իւլեմաներէն մէկր։

Սակայն, ցարդ կառավարութիւնը մէկր ճեռնադուած չէր եւ ոչ այլ մեծաժ Շէյխ Ղրյաքիեի թեկնածութիւնը։ Վերջին երկու ամսուան ընթացքին Մահմետականներ աւելի բուռն թափով մր պահանջ ճերկայացուցին։ Եւ երէկ մահմետական պարագլուխներէն ոմանք, կրկին դիմեցին Միւֆթիի միջոցաւ եւ յայտնեցին որ մեծ ցոյց մր պիտի կազմակերպեն եթէ Շէյխ Ղրյաքիեի ճեռնադուումր չի փութացուի։

Միւֆթին, սակայն, խնդրեց ան ճոնցնէ որ իչ մ'ալ համբերեն, մինչեւ որ վերջին դիմում մ'ալ կատարէ կառավարութեան եւ սանաչ վերջնական պատասխանը։

Այս պատճառաւ, երէկ ցոյց տեղի չունեցաւ։

ՄԱՀՃԱՓՈՐՁ ՈՍՏԻԿԱՆԻ ՄԸ ԴԷՄ

Երէկ, ոստիկան Նուսուֆ Ապու Շահին, իր Ֆորտ Շրպէին տունը կր մտնէր, գիշերապահ, երբ անծանօթ ուղղութենէ մր գնդակներ սկսան տեղալ իր վրայ։ Բարեբաղդաբար բոլոր գնդակները ալ վրիպած են։

Կառավարութիւնը օուս մեծ կարեւորութեամբ կր հետապնդէ ոճրագործները երեւան հանելու համար։

Հոլն. երկիրներու եւ Եգիպտոսի առեւտ. յարաբերութիւնները

Ծանօթ է որ Եգիպտոսի եւ Սիւրիոյ միջեւ գոյութիւն ունեցող առեւտրական համաձայնութեան պայմանաժամը լրացած էր Ապրիլ 30ին, եւ հովանաւորեալ երկիրները չ'ուզեցին վերաճորոգել զայն, նկատելով որ անհամեմատօրէն բարձր է Սիւրիական ապրանքներու վրայ դրուած մախսաւուրը։

Ու կը կարծուէր թէ, հակառակ եղած մաճանձութեան եւ սպասելով նոր համաձայնութեան մր գոյացման, հինը պիտի մնար գործադրութեան մէջ, հանի մր օր եւս։ Սակայն, ինչպես կր տեղեկանանք, երէկուան նախարարական նիստէն ետք Մախսային Վարչութեան թ, Մայիս 1ից ըսկսեալ. Սիւրիայէն եւ Լիբանանէն եկած ապրանքներէն 100 առ հարիւր յատկացածական մախսաւուրք պիտի գանձուի։

Կասկած չկայ թէ ձեռք առնուած այս խիստ միջոցը աւելի եւս պիտի պակսեցնէ Սիւրիական ապրանքներու ճերածումը։ Հարկ կայ ըսելու թէ փոխադարձ միջոցներով պիտի պատասխանուի ճերածուող Եգիպտական ապրանքներուն։ Արդիւնքը պիտի բլլայ երկու կողմերուն համար ալ աննպաստ։

Սակայն եւ այնպէս, կր յուսացուի որ, հանի մր ամիսներէ ի վեր Սիւրիոյ եւ Եգիպտոսի միջեւ տեղի ունեցող բանակցութիւնները նպաստաւոր ելք մր պիտի ունենան։

ՋԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ ՄԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Քանի մր օր առաջ Փարիզէն հաղորդուեցաւ Տիկ. Մովսեսեան, փարիզեան կարի եւ ձեւագիտութեանց մեծագոյն ուսուցերու եւ դպրոցներու ատակերեալ եւ վկայուելի ուսուցչուհին, որ Բէյրութի մէջ երկար տարիներ մէջ երկար տարիներ մշակած է ծրագիրը մշակած է ծրագիրը։

Կր յսենք թէ Տիկին արդէն ձեռնարկներ րնելու վրայ է մօտ օրէն Գիւրուքի մէջ բանալու համար կարի եւ ձեւագիտութեան մասնաւոր դպրոց մր մի միայն օրիորդներու եւ տիկիններու համար, ուր դասախօսութիւնները պիտի բլլան հայերէն եւ Ֆրանսերէն լեզուներով. այս վերջինը օգտ ատակերեներու համար։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Քայլաքապետական խորհուրդը գումարուելով հինգշաբթի օր Պ. Սէյիմ Թագլամ նախագահութեամբ, հետեւեալ կարեւոր որոշումները ընաւ.

Պ. ԱՆԻՍ ԱՄՄԱՀԱ առաջարկած էր, թերթերու վաճառումին համար, կարեւոր կէտերու վրայ, «Քիոսք»ներ հաստատել։ Խորհուրդակցելէ յետոյ այս մասին, խորհուրդը, գեղեցկագրական պատճառներով, բնաւ չի ընաւ այս առաջարկին։

ԿԱՒԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ առաջարկին բնդառաջ երթալով, Քաղաքապետութիւնը որոշեց բանակին վճարել ծօի ամիսներուն եւ Բարաճաճի առթիւ տեղի ունեցող բնդանօթագրութեանց ծախսերը։

ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց 300 Սիւր. ոսկիի վարկ մր բանալ Մարօնի Բարեգործական Միութեան մր, իր գործունեութիւնը զարգացնելու համար։

Հ. Մ. Ը. Մ.

Կիրակի 7 Մայիս 1933, կէսօրէ առաջ, Ս. Նշան եկեղեցւոյ մէջ, տեղի կ'ունենայ մասնաճիւղի ընդհանուր ատենական ժողովը։

Անդամներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԿՆԿԱՐԱՆ ՊԼԵՐՈՒԹԻ

5 ՄԱՅԻՍ 1933

		Ս. Դ.
Ոգիպտ. բրքուղմ.		434
Անգլիկ.	»	422.50
Տօլար	»	105
Ֆրեական	»	59.50
Գաճ Օքքսման		138
Իտալական Լիր 100		655
Ճուճական Տրախմ 100		73
Անգլ. ոսկի		615
Ֆրանս.	»	490
Սաման.	»	554
Արծաթ մհճիս		28
Գրեթի Ֆօնս. Ա.	Ֆր.	612
» » Բ.	»	320
» » Գ.	»	313

Սեֆերեան եղբարք Բիւ Ֆօս
Թելեֆօն՝ 5-19

Թէ իր սիրածը բոլորովին իր մօտն է, և. անոր վերջին բարեւ մը չտալ, բայց սիրոյ մէջ վերջին բարեւը՝ իրարու չարուածն է։ Ասիկա սրտի ամենաստոյգ ճչմարտութիւններէն մին է։

Սրիորդ Սրթէզ բաւական կանուխ Միւնիք հասաւ, Ֆլավին տեսած ժամանակ՝ ներսինները դուրս չթափելու համար իր բոլոր զօրութեան պէտք ունեցաւ։ Սիրասուն աղջիկը անոր թեւերուն մէջ ինկաւ, զայն տեսնելուն բոլորովին ուրախ եղաւ, բրած փութկոտ հարցումները զարհուրելի իրականութենէ չատ հեռու էին։ Իր դաստիարակուհիին բացակայութիւնը միայն զինքը անհանգիստ բրած էր, խեղճ աղջիկը չէր ենթադրեր իսկ թէ իր ընտանիքին գլխուն դժբաղդութիւն և վտանգ մը կրնար հասած բլլալ։ Այսպէս երբ առաջին խօսակցութենէն մը վերջ Քրիստինը դիտեց, երբ անոր դէմքին փոփոխութիւնները և աչքին արտասուքները տեսաւ՝

— Ինչ ունիս սիրելի վարժուհիս, հարցուց անձկութեամբ։

Քրիստին կամաց կամաց իմացնելիքներուն վրայ պատրաստեց զայն, վերջապէս խոստովանեցաւ թէ հայրը և մայրը երկուքնին ալ Մօնզայի մէջ չատ հիւանդ բլլալով կը պատուիրէին որ Միւնիք մնան, որովհետև իրենց տարափոխիկ հիւանդութիւնը թոյլ չէր տար Ֆլավի որ գայ զինք տեսնէ կամ խնամէ։ Դեռահաս աղջիկը հաւատաց այս խօսքերուն, բայց և այնպէս յորդ արտասուք թափեց, իր մտատանջութիւնը վերջին աստիճանի հասան, այնպէս որ վարժուհին անոր առողջութեան մասին վախեր ունեցաւ։ Բոլոր զօրեղ բնութիւններու նման՝ օրիորդ Սրթէզ կեղծ կիրքերը անհամբերութեամբ կը տանէր։ Չէր կրնար Ֆլավիի քով մնալ, հօրը տառերը իրարմէ կը բաժնէր կիրենք։

Մանաւանդ Բօպէրի այցելութենէ կը վախնար, որ անէծքի պիտի վճարէ ան։ Իմ սիրելի վաւակս նորէն պիտի տեսնեմ, իրեն սպառնացող հարուածին կամաց կամաց պիտի պատրաստեմ զինքը, յետոյ դուն ետքէն բան պիտի պատմես իրեն։ Այն տհաճելի պարագաները որոնց մէջ նետուած կը գտնուիմ, զայն մխիթարելու ուրախութիւնը կ'արգիլեն ինծի։ Դուն պիտի բլլաս անոր համար հայր, մայր, և. ամէն բան...»

Երբ այս նամակը գոցեց, երբ իր մտածութենէն նշանաւոր մտածին հանեց, ինքզինքը սիրտուած զգաց, ինչու որ միացեալը համեմատաբար պզտիկ բան մը կ'երեւէր իրեն։ Ուզեց որ չուտով մը մեկնի ղեկավէն, բայց առաւօտուընէ ի վեր դրուած արգելքը անկարելի կը դարձնէր իր մեկնումը։ Պէտք էր դեսպանատան քարտուղարին՝ ինչպէս նաև Գավիէրայի կառավարութեան մարդերուն գալը սպասել, և բարեբաղդաբար չպիտի ուշանային անոնք։ Մարքիզին վիճակը ևս զինքը կը տանջէր, ուստի վար իջաւ որ տեղեկութիւն առնէ, գուցէ Էրնէսթի մեկնելուն վրայ ալ կը փափաքէր սպահով բլլալ։ Բահանան և բժիշկը հիւանդին քովէն չէին հեռանար։ Այ մարդ չէր ճանչնար ան, բայց այս կսկծեցուցիչ վիճակին մէջ իր նկատմամբ կրցած էր խոստովանահօր իսկ սիրտը բանալ և իր մեղքերը խոստովանիլ անոր։ Քրիստինին անարգել մինչեւ Ամէնէի սենեակը հասաւ, բայց դրան առջև կանգ առաւ, նորէն հոն մտնելը անկարելի կ'երեւէր իրեն։ Բահանային ձայնը կը լսէր որ Հոգեւորականներու աղօթքը կը կարդար, որուն կը պատասխանէին ծառաները և վերջացիր։ Այս պատկառելի և մահաչուք տեսարանը ալ աւելի տպաւորութիւն ըրաւ Քրիստինի վրայ, և աւելի բուռն կերպով զգաց ան իր գործած յանձնանքին անչափութիւնը, և ամէն կարելի

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՍԻՒՐԻՈՅ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՅՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀՈՒՆՁՔԵՐԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Արմաթի մշակութիւնը սրագ և զոհացուցիչ ճաշակ մը ունեցաւ այս տարի։ Բազմաթիւ գալաներու մէջ արգէն գարիի հասկերը սկսած են հասունցնել։

Առաջիկ հովի եւ ցուրտի պատճառաւ Մարտ 16ին եւ 18ին չատ մը ծիրանիներ վնասուեցան 60 0 | 0 համեմատութեամբ։

Անցնող ամիսներուն ընթացքին տեղացող առատահոս անձրեւին չնորհիւ, գիւղացի մշակները կը յուսան բաւականաչափ հունձք։

ՀՈՄՈՒ

Այլևս յայտնի է որ այս տարի պիտի ունենանք չատ յոյժող հունձք։ Մարտ ամսուան մէջ տեղացող կատնաքուր անձրեւները եղան խիստ նպաստաւոր առուներու եւ բուսականութեան համար։ Ըստ հողագործներու ըսածին, այս տարուան հունձքերը վեր են նախորդ տարուան ցանքէն։ Հարիւր հէքթարէ ուելի գալաներու վրայ բաւական ցանուած է։

ՀԱՄՍ

Տեղատարափ անձրեւներու չնորհիւ, Ապրիլ ամսոյ մէջ, համայի ամբողջ չրջանը ազատուեցաւ հաւանական երաշտութենէ մը։

Այս տարի նախորդէն ուելի հունձք պիտի ունենանք։

Ծառամշակութիւն։— Շնորհիւ տեղական կառավարութեան ձեռք առած տուգ միջոցներուն, ծուռամշակութիւնը երթալով կ'ոտի կը գտնայ Համայի մէջ։ Այս գարնան 45000 նոր ծառեր անկուած են, մեծ մասը պտղատու։

Ոչխար, կարագ, Բուրդ։— Ոչխարաբուծութեան գործը չատ վիճակի մէջ չէ այս տարի։ 35—50 0 | 0 նուազութիւն մը կը տեսնուի համայի հիւսիսային ամսերուն մէջ ամսնաուելով։

Միւս կողմէ օդերեւութաբանական գէշ պայմաններու չնորհիւ, ոչնչոց գնումները քիչաւ համայի մէջ հազիւ 5000 ոչխար են մտած այսաարի։ Կարագի պակասութիւնը նոյն պէս նշմարելի է բազդատելով նախորդ տարուան հետ։ Գիները միչտ կայուն են։ Թօնօն կը ծախուի 18—19000 ֆրանքի։

Բուրդի առևտուրը հանգարտ է, գիները պակաս։ Այս տարի արտասահմանէն դիմում չէ եղած բուրդի գնման համար։

ՀԱԼԷՊ

Շնորհիւ տեղացող առատ անձրեւներու, այս տարուան հունձքը չատ չատ վիճակ մը կը ներկայացընէ։

Դեկտեմբերի և Յունուարի մէջ հիւանդութիւն մը սպաննից բազմաթիւ ոչխարներ։

Մետաղէն պիտի բերուին ի մտոյ չատ մը ոչխարներ։

ՏՂԷ-ՉՈՐ

Մարտ ամիսը չատ անցաւ իր տեղացող առատ անձրեւներով եւ գեղեցիկ օդով։ Կենդանաբուծութիւնն ու արտերու վիճակը այս տարի չատ լաւ է։

ԻՏԼԻԱ

Շնորհիւ առատ անձրեւներուն ցորենի, գարիի, բամպակի հունձքերը չատ լաւ են այս տարի։

ԱՌԵՒՏՈՒՐ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Առևտրական չուկաները ոչ մէկ փոփոխում ցոյց կուտան։ Մահմանադիից երկիրներու արտածումը տեղական հիւսուածեղէններուն՝ սկսած է նուազիլ։

Վերջերս սակայն հիւսուածեղէն. ներու նշանակելի չարժում մը կը տեսնուի չուկաներուն մէջ Իտլա, Հրէայ եւ քրիստոնեայ ազներու առթիւ։

ՀՈՄՍ

Ոչ մէկ արմաթի արտածում եղաւ Հոմսէն, Պէյրութի եւ Թրիբոլիի համար։ Իսկ ատոր հակառակ ներածումը եղաւ խիստ բանուկ։ Այդ բանուկ վիճակը առայ եկաւ, քրիստոնեաներու եւ մահմետականներու ազներուն առթիւ։

ՀԱՄՍ

Վերջին տասնեակ առևտրական չուկաներուն մէջ նոր կենդանութիւն մը կը տիրէ։ Շուկաներու վրայ աւելի արմաթի գործնէութիւն է որ կըլլայ։

ՀԱԼԷՊ

Արմաթի գներուն անկում կայ։ Որովհետև վերջերս ատատ քանակութեամբ ֆրանսական ալիւր կուգայ։

ՏՂԷ-ՉՈՐ

Շուկաներու մէջ ներկայիս կը տիրէ նուազ չարժում, առ ու ծախ։ Ոչխարներու գնումը բաւական զուացուցիչ է։

Համսն, Համայէն, Հալէպէն եւ Տէր-զօրէն ու եփրատի ափամերձ երկիրներէ, վաճառականները գնեցին 40000 ոչխարներ։ Կարպետնուկ, պաներ, բամպ կարգ եւ կաթ ծախողները հազուագիւտ են։

Ճարտնական հիւսուածեղէններու ներածութիւնը նշանակելի է։

Արտասահմանէն չեղաւ նդհանրապէս արտածումի խնդրանքներ։

ԻՏԼԻԱ

Առատ տեղացող անձրեւներու պատճառաւ, պտուղի չատ մը արժիքներ սկսան ծախուիլ չուկային մէջ։ Անոնց գիները 10 0 | 0 անկում մը ունեցան, Ապրիլ ամսոյ ընթացքին։

կարդացէք և Տարածեցէք

«ԱԶԴԱԿ»Ը

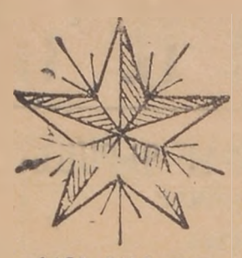

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ
ԵՒ
ԱՄՍԳԸ ՔԱՏԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՁԻՒՂ

ԱՒԱՆԴԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՁԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք՝ վճարելի 10—15—20 տարիէն, որուշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— գրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրանք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։

կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց Սաւոյ Օթելի սենեակ, Պուրճ, Պէյրութ

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Ատղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԻՐԿԻԷԱՆ

Վկայեալ Laurêat ճարկիճ Interne եւ այժմ մեսյուռ ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ ծրացնական հիւանդանոցի ԱՂԻՒ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼՈՒՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կեսօր մասը 3—6
իր բնակարանը 15 rue de Damas, No. 15
Հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տուած մուտքի բարօրով։

Ազգասէր հիւանդներու ձրի դարմանում, ամեն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ՏՕՔԹ. ԳԱԲՐԻԷԼ Ա. ՓԷՐՉԵԱՆ

(ԳԼԽԱՒՈՐ ԱՒԱԳ ԱՍՏՈՒՇՈՒ)

Հիմնուած 1921 ին Գոլիս-Բերա

Իիսւ գիւրասչխի պայմաններով կր կատարեմ ամեն կարգի ելեկտրական վարդի գեղեցկացներ (Installation). ինչպես նաեւ մօտոր եւ ֆիքսումներ։

Վաճառասուն ի՛սաճճեճ նաեւ բոլոր ելեկտրադիքերու ճոռոգութիւններ։ Մասնաւոր ապասարկութիւն բնակարաններու ելեկտրա-ճոռոգմանց։ Վաճառասուն Philips եւ Lux ելեկտր. լամբերու եւ ամեն տեսակ ելեկտրական պիտոյքերու։

Վճարումն դիւրութիւններ։

Հասցէ — Վ. Ուսումնասիրի գրասեղ կից Գուրճ. B. P. 491

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՍՑԵԱԼ ՓՈՐԻՋԻ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

8 ՓՈՂՈՑ՝ՆԷՋԻՄ—ՀՈՍՍ, ՀՈՒԻՍԻՋ ԼՍՍՔԻ

Երեսր տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ, իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ նմուշքեաց եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ, վերադարձած է Գէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Նէճիպ-Հաեսսա փողոց թիւ 8։

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ ելեկտրաւժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ցրանկախտ, ծոր եւ ճիճ ցերմանիզութիւն, փոսրաթի, սերմնամանի, միզամուղի եւ անվտանգութեան հիւանդութիւններու ու ախտութիւններ։ Ճամանակս կը դարմանէ արեան եւ բընդհ. ախտութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisam) մորթային հիւանդութիւններ, մանիսակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդ, amygdaleի Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր միայն կեսօր։

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂԵՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Դամասկոսի օգնութեան խալխի հանգանակութեան մասնակցողներու ցանկին չարունակութիւնը.

	Ս. Դ.
Ծարութիւն Թազլեան	5
Կարաճ Փիլաճեան	5
Ծովսէփ Փիլաճէօղեան	10
Մկրտիչ Օհանեան	25
Լեւոն Սերոյաբեան	25
Կիւլպէնկ Մելգոնեան	25
Մինաս	5
Զարուհի Թէոլիքեան	5
Ծովհ. Գասապեան	20
Սիմօն Քէօվլիեան	10
Ոմն	5
Ալեքս Պէքճարեան	20
Մկրտիչ Գարեեան	7
Սարգիս Սեթեան	10
Նչան Առաքէլեան	50
Զարուհի Թովմասեան	50
Տիգրան Գալըպճեան	100
Հաճի Ծար. Մարտիկեան	10
Ծովհ. Քիւրքճեան	50
Գրիգոր Շիրանեան	50
Իլիաս Թարազի	100
Արտաշէս Ալի քանեան	20
Ծովհ. Կիւրիւնլեան	25
Կարապետ Պալասանեան	25
Սարգիս Քօղեան	20
Սեդրակ Սարըեան	25
Աբրահամ Գանձապետեան	15
Մկրտիչ Մարտուպեան	4
Բենեամին Աւագեան	50
Թագուհի Այտընեան	100
Մկրտիչ Մօրուքեան	100
Կարապետ Գոբրճեան	75
Սարգիս Պրգտիկեան	25
Մատթոս Գազանճեան	50
Մուրատ Կարապետեան	40
Գրիգոր Աւետեան	25
Թագուր Գալայճեան	10
Յակոբ Պզտատեան	50
Մաքրուհի Սերոբեան	25
Ծովհ. Թէչլիեան	50
Մկրտիչ Գազանճեան	15
Ծար. Փոլատեան	25
Պետրոս Տէյիրմէնճեան	50
Յակոբ Գօզանճեան	25
Պօղոս Պաճմճեան	50
Գէորգ Քէօմէրճեան	50
Մկրտիչ Թաչճեան	50
Կարապետ Նորէկեան	25
Ներսէս Առաքէլեան	10
Ծովսէփ Թիւֆէնքճեան	25
Եղիա Իրմէսէկեան	25
Մեսրոպ Օհանեան	25
Մաեփան Պարաքճեան	35
Մհրդան Օհանեան	15
Գէորգ Էքմէքճեան	25
Վահան Ապէճեան	30
Ազաճան Քէզէճեան	25
Գէորգ Ճիւվէլիքեան	25
Արամ Այվազեան	25
Ոմն	10
Մհրդան Թազլեան	25
Ռուբէն Գալուստեան	50
Ծար. Պայրազաբեան	25
Ծովհ. Աբրահամեան	50
Կար. Գալաֆեան	100
Արմենակ Պահկերահանեան	100
Քառասնթրի Պաչտնեահներէն	
Ապաուլլոհ Տայուբ	20
Չէքի Տատա	30
Ճօրճ Մապրաթ	25
Ժան Ֆայաթ	25

(Շար.)

Մահճակալի պէտք ունիս, եթէ ճաշակի տէր ես

Անպայման պէտք է գնես Ֆինլանտական Ekvall վաճառանիշով տուն գտնակով, ծալուող, Birch-trec ասխատակէ չինուած եւ օրուան նորոյթը եղող մահճակալ մը։

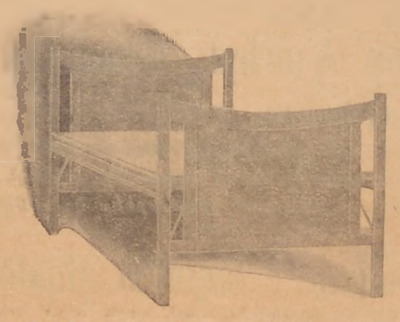

Գին՝ 8 եւ 8-50 Ս. Ո.

վճարման դիւրութի ներ

Ջոյգ մահճակալներ, վերջին ծայր չքեղ, extra-strong զրահապնակով, բնկոյզէ յատգոյն մահճակալէ մը աւելի չքեղ Գին՝ 1650 ս. դ. վճարումի նոյն դիւրութիւններով։

* * *

Ֆոռֆեռու եւ մանուկներու համար օճող մահճակալներ, թեթեւ սպիտակ գոյնով, 8—850 ս. դ. վճարումի նոյն պայմաններով։

* * *

Ֆոռ օրէն կ'սաացուին նաեւ ամբ ներկայացում, տակոյ, թեթեւ եւ ծալուող Ekwall վաճառանիւթով, տաճ մէջ, նաստարանի, սրճատանի, պահեստներու, օդափոխութեան համար գործածելի եւ դիւրամասնելի պատուհներ Գին 185 եւ 150 ս. դ. մէկ հատ. Ekwall վաճառանիւթով պրոս մը կրնայ դիմանալ առնուազն 25 տարի։

ԴԵՂՕՐԱԳՐԻ ՁԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ֆռֆերու եւ բեւերուդ տակը կր հոտի՞ն, Ցիկին օրիոյդ, Պատռն, եւ հռուէն կը դժգոհի՞ս, գնէ՛, Hidro-milkuderm ապիտակ հեղուկ թիւդ մը եւ գործածէ զայն, օարաթ մր եռ, հոլիմբ եռամեամասար դադրած է ու անախտաբ հոտ իսպառ անհետացած պիտի բլլայ։

Pommade Desitin&Poudre: Ո՛մէն տուն պէտ է ունենայ թիւդ Desitin եռեսի boutons պրուտցի, մորթի հիւանդութեանց լաւագոյն եւ ազդեցիկ Քսմասեն զոր կրնամ ունենալ։

Coricide parfait: Ֆռֆիդ կոշեռեն (Cors) կր տառապի՞ս, զոր ծածկ Coricide parfait եւ կոշեռը սրմասախլ բընդ վիակ եւ լաւագոյն դեղն է։

Dr. THILO & Co. Մարեան ծանօթ է աշխէն ամէնուն, գործածեցէք նոյն վաճառանիւթը կրող, Chlorure d'Etyle, serum glucosè, Emetine, Huile camphré եւ ամէն տեսակ Injection-ներ առանց լաւագոյն կերպով պատրաստուած են եւ ունին եռակ տարիներու համբաւ մը ու ծանօթ են ամբողջ ասխարհին։

Աւելի տեղեկութեանց, գնումի եւ այլ մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ

Պաք—Իտրիս 123 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

տկուն չինուածք, վայելուչ տուք հնչուն եւ բնական ձայն Ահա յատկանիշներ՝

ՕՐՈՆՅՄԱՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

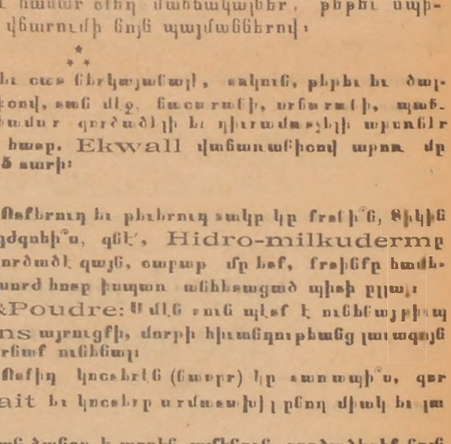

Հրապարակի վրայ գրաւնը ոզ բոլոր մարքանեռու հետ կը մրցին Աբօլօ ֆոնօնները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տեսակով, վայելչութեամբ և ժամչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd

(of London)

ԱՓՕԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ III

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փարդպիճ եւ ծօնսօլ՝ ամէն ձեւի, անվիճելի ոսկի եւ առաւելութիւններ դիւրամասնելի գին, վճարումի դիւրութիւն։

Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սիւրիոյ, Գաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Պրոսի.— ԳԱԲՐԻԷԼ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

միջոցներով զայն քաւելու պէտքը։

Քրիստին ատտուան մօտ իր սենեակը ելաւ, տատրաստման յոգնութիւնն մը մէջ, և առանց հանուելու քնացաւ, չատ մը անձեր գալով՝ իր դուռը զարկին, արթնցաւ քունէն, և մէկէն ի մէկ ոտքի ելնելով հարցուց թէ ո՞վ էին անոնք։

— Բացէք օրիորդ, արդարութեան կողմէ կուգանք։

— Ա՛հ, մտածեց ան, ահա ժամը եկաւ։

Դուռը բացաւ, և առանց չփոթուելու, իր քնածին ազնուութեամբը ատարականները ընդունեց, որոնք զինքը նատեցնելով՝ տեսածներուն, անցած դէպքերուն, մարքիզուհիին և Պ. Մօնզայի մահուան վրայ հարցումներ ըրին։ Վերջին ծայր ուշադրութեամբ մը ճշմարտութիւնը խոստովանեցաւ, զուշանալով այն ամէն բաներէն՝ որոնք կրնային Պէաթրիսի և նոյնիսկ անոր ամուսնոյն չկշտակին արատ մը բերել։ Անհնարին սարսուռ մը զգաց երբ Ամէնէի հետ իր վերջին տեսակցութիւնը պատմել պէտք եղաւ, անոր ինքնասպանութեան գործակից եղած ըլլալը չփիտեց քնաւ, և խոստովանեցաւ թէ անոր ներկայացուցած էր այն անպատուութիւնը՝ զոր իր աղջկան պիտի թողուր ամօթալի տանջանքի մը ենթարկուելով, բայց Պարոն Մօնզայի յայտարարութիւնը, զոր մինչև իր հոգին ասանդելը կրկնած էր, մեղսակցութեան ամէն կասկածներ կը բառնային իրմէ։ Նշմարեցին Քրիստինի թէ արդարութենէ խուսափելու փափաքը ներշնչեր էր յանցաւորին, սակայն իրմէ ուրիշ բան չի խնդրեցին։

— Թոյլ կուտա՞ք ինձ, պարոններ, Պ. Մարքիզին քով երթալ տեղեկանալ իր վիճակը...։

— Այլ չտատապիր ան, պատասխանեց գիւանադպիրը, որովհետև իր քովն էինք երբ իր հոգին ասանդեց։

Այդպէս ահա կատարուեցաւ Պէաթրիսի անէծքը։

առանց բարեկամի, առանց ազգականի մեռած էր Ամէնէ, արդարութեան մարդոց ձեռքը՝ դեռ Աստծոյ արդարութեան չներկայացած։

Քրիստին գլուխը ծռեց և աղօթեց։

— Կրնա՞մ հիմա այս դղեակէն մեկնիլ, հարցուց։

— Այո, միայն թէ փնտռուած ժամանակնիդ ներկայանաք։

— Չեզի դէմ ամբաստանութիւն մը չկայ, ազատ էք։ բայց եւ այնպէս չէք կրնար Պավիէրայէն մեկնիլ առանց տերութեան հրամանին, դատի մէջ վկայ էք։

ԽԱ.

ՎԱԽՃԱՆ

Ինչպէս որ ընթերցողները չատ անպատճառ կրցան դիտել, Քրիստինի տեսիլական տրամադրութիւններէն մին՝ պատրաստ և անդառնալի որոշում մը ընելն էր։ Շամարանթի կոմսին գալը նշմարելով, որ Տալանէի դքսուհիէն իր զարմուհիին մեկնիլը իմանալով անոր քով կը վազէր, զայն նշմարելով՝ Քրիստին զգաց որ եթէ տեսնուէր հետը՝ պէտք պիտի ըլլար թէ՛ անոր և թէ՛ ինքզինքին դէմ պատերազմիլ, և իր բոլոր արիութեանը հակառակ այս մրցումէն կը դողար։ Մէկից մը միայն կը մնար իրեն, այն էր փախչիլ։ Անգամ մը վանքին մէջ մտնելէն ետքը՝ ալ բանէ մը չէր վախնար, վանդակապատները զինքը ամէն չանկարծական այցելութիւններէ ազատ կը պահէին, և կոմսը չէր կրնար մինչև իրեն հասնիլ՝ եթէ ինքը զայն տեսնել մերժէր, ինչպէս որ արդէն որոշած էր այդպէս ընել։ Սիրող կնոջ մը համար ասկից աւելի մեծ վիշտ չկայ, վհատալ